

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021 – 2028 г.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БО	Битови отпадъци
БрО	Биоразградими отпадъци
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ЗООС	Закон за управление на отпадъците
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НДНТ	Най-добри налични техники
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОВОС	Оценка въздействието върху околната среда
ОООО	Организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки
ОУП	Общ устройствен план
ПО	Програми за предотвратяване
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
РДО	Рамкова директива за отпадъци
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда
РОП	Разширена отговорност на производителя
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
II. ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА	7
III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА	8
1. Административно-териториално разположение	8
2. Релеф.....	9
3. Климатични фактори	10
4. Полезни изкопаеми.....	10
5. Водни ресурси	11
6. Население и демографски процеси	12
IV. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА	15
IV.1 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ЛЪКИ.....	15
1. Смесени битови отпадъци	15
2. Разделно събрани отпадъци.....	17
3. Изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 и 2 от ЗУО	19
4. Строителни отпадъци	21
IV.2 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	22
IV.3 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО	25
IV.4. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (РСУО)	27
IV.5. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ.....	28
IV.6. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	29
IV.7. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА“	31

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

IV.8. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	32
IV.9. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ	34
IV.10. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ.....	35
IV.11. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ	37
IV.12. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ИЗГОТВЕНИТЕ ПРОГНОЗИ	38
V. SWOT АНАЛИЗ	45
VI. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	50
VII. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ, СЪГЛАСНО НПУО 2021 -2027 г.	53
ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ (ППОО)	54
ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	65
ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ.....	73
ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ	83
ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО.....	91
ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ.....	98
ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ.....	103
VIII. КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ.....	107
IX. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.	109
X. НАСОКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.....	111

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

Списък на таблиците:

Таблица 1 Население по населени места в община Лъки, 2020 г.	12
Таблица 2 Население на община Лъки за периода 2016-2020 г.	12
Таблица 3 Основни демографски показатели за община Лъки	13
Таблица 4 Механично движение на населението в община Лъки	14
Таблица 5 Население във, под и над трудоспособна възраст в община Лъки към 31.12.2020 г.	14
Таблица 6 Прогнозни количества разделно събрани отпадъци от опаковки от организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки	41
Таблица 7 Цели и програми с мерки	51
Таблица 8 Цели за МРО.....	92
Таблица 9 Сключени договори за разделно събиране на МРО с организации по оползотворяване . Грешка! Показалецът не е дефиниран.	
Таблица 10 Цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки по години	99
Таблица 11 Матрица на влиянието на заинтересованите страни.....	113

Списък на фигурите:

Фигура 1 Карта на община Лъки.....	9
Фигура 2 Количества образувани битови отпадъци в община Лъки за периода 2016 - 2020 г. (тона/год.).....	16
Фигура 3 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки по видове от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, 2018-2020 г.....	17
Фигура 4 Процент рециклирани опаковки от организации по оползотворяване към 2020 г., съгласно Заповед №РД- 491/10.05.2021 г.....	18
Фигура 5 Демографска прогноза за община Лъки за периода 2021-2028 г, бр. жители.....	39
Фигура 6 Прогнозна норма на натрупване за община Лъки за периода 2021 – 2028 г.....	40
Фигура 7 Прогнозни количества битови отпадъци за община Лъки за периода 2021 – 2028 г.....	41
Фигура 8 Прогнозни изчисления за количествата биоразградими отпадъци, съгласно данни от морфологичния състав на отпадъците	43
Фигура 9 Прогнозни количества строителни отпадъци за периода 2021 – 2028 г. (собствени изчисления).....	44
Фигура 10 Прогнозни количества депонирани битови отпадъци.....	45
Фигура 11 Силни и слаби страни, възможности и заплахи	47

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците в община Лъки за периода 2021 – 2028 г. е изготвена на основание чл. 52, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (*в сила от 13.07.2012 г., обн., ДВ, бр. 19 от 5 Март 2012 г.*), и е неразделна част от програмата за опазване на околната среда.

Основната цел на Програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Лъки, чрез реализиране и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците, която следва да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, увеличаване дела на разделно събраните отпадъци както и стимулиране на инвестициите за подобряване управлението на отпадъците.

Програмата е изготвена въз основа на налични данни за отпадъците в общината, резултати от проведени проучвания за системите за управление на отпадъците, както и въз основа на анализа на възможностите за финансиране на дейности свързани с отпадъци.

В програмата са направени експертни предложения и прогнози за периода 2021 – 2028 г., за развитието на инфраструктурата и практиките за управление на отпадъците, в т.ч.:

- демографска прогноза;
- прогноза за образуваните отпадъци;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба.

Програмата е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. и може да бъде актуализирана при промяна на фактическите или нормативните условия, при които е създадена.

При разработване на програмата са взети в предвид Методическите указания за разработване на регионални/общински програми за управление на отпадъците (утвърдени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г., както и приложимите общински наредби на местно ниво.

Общинската програма за управление на отпадъците в община Лъки, съдържа 5 (пет) подпрограми, с конкретни адресирани мерки към всяка една от тях, а именно:

- програма за предотвратяване образуването на отпадъци вкл. програма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци;
- програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
-

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

- програма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО вкл. подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки;
- програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Програмата включва и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, съгласно Глава втора, Раздел III на ЗУО. Приложени са необходимите административни, технически и финансови мерки за осигуряване на практическото прилагане на програмата и упражняване на дейности по контрол и мониторинг на практическото ѝ изпълнение.

Програмата е динамичен и отворен документ, който може да бъде допълван по предложение на кмета на общината, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

II. ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Отправни точки за определяне на стратегическите цели в Програмата са направените изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците в общината, изводите от изготвения SWOT анализ, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите, респ. на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г.

Основната цел на програмата е *„Население и бизнес на община Лъки, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“*;

Следвайки НПУО 2021 – 2028 г., стратегическите цели, които се поставят в програмата са:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- Увеличаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;
- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

В рамките на ПУО са разработени програми с мерки, които водят както до постигане на главната стратегическа цел, така и до постигането и изпълнението на разгледаните по-горе три стратегически цели. Програмите представляват на практика конкретен план за действие, който е представен в табличен вид.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на кмета на общината, съгласно Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Съгласно ЗУО и НПУО, в обхвата на програмата са анализирани и попадат следните отпадъчни потоци:

- Битови отпадъци;
- Утайки от ПСОВ;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци.

Отпадъците, които са извън обхвата на НПУО 2021 – 2028 г., респ. на РДО и ЗУО са представени в приложение №1 към настоящата програма.

Основното предназначение на ПУО е да осигури практически инструмент на община Лъки за планиране и аргументиране на най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, по управление на отпадъците за населението и бизнеса в т.ч. да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общеевропейската политика за управление на отпадъците.

III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1. Административно-териториално разположение

Община Лъки се намира в Южна централна България (в Южен централен регион за планиране) и е разположена в най-южната част на област Пловдив. С площта си от 292,511 km² заема 10 място сред 18-те общини на областта, което съставлява 4,88 % от територията на областта. На север и североизток граничи с община Асеновград, на изток и югоизток с община Баните област Смолян, на юг граничи с община Смолян и на запад с община Чепеларе. Град Лъки се намира на 36 км от гр. Асеновград, на 54 км. от областния център гр. Пловдив и на 88 км. от гр. Смолян. Общината е разположена в силно пресечения Преспански дял на Западните Родопи Разположена е в близост до курорта Пампорово и международно известния манастир Бачково. Районът се намира в клисурите на р. Манастирска, Дряновска, Юговска, Лъкинска. Реките са пресекли дълбоко и стръмно разклонените структури с различна пространствена изолация. На територията се разполагат – град Лъки, като административен център и осем населени места – селата Борово, Белица, Джурково, Дряново, Здравец, Лъковица, Манастир и Югово. През общината не преминават значими транспортни коридори, като достъпът е изцяло автомобилен. Основните пространствени делители на територията са пътищата,

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

част от републиканската и общинска пътна мрежа, но техните трасета са предопределени от природно- географските условия в общината.

Фигура 1 Карта на община Лъки

2. Релеф

Релефът на общината е от средно до високо планински с подчертано ерозионно-денудационен с дълбока и гъста речно-долинна мрежа. Гъстата хидрографска мрежа, значителните валежи и силно пресечения терен на територията обуславят масово активни ерозионни процеси. На много места, на стръмни и много стръмни терени, при малка пълнота на дървостойите и вторично засилена от човешката дейност, се е развила площна ерозия, а по някои дерета и ровинна ерозия. Средната надморска височина е 850 м., в различните населени места поради силно пресечения терен, тя се движи в границите от 660 м (гр. Лъки), до 1465м (с. Манастир). Като най-високата точка е 2000м. (връх Преспа) и най-ниската точка в общината е по коритото на Чепеларска река – 435м.н.в. На територията на общината са разположени природни обекти, просторни гори, реки и водоеми. Районът е богат на разнообразни земни форми, с типично

планински релеф. Характерни са много свързани склонове, някои от тях с ниска устойчивост. Големите наклони са допринесли за добре изразени склонови процеси и обособяване на места на много мощни коловиални отлагания и в същото време до оголване на склоновете, по които липсва всякаква почвена покривка. Разположението на община Лъки в силно пресечения Преспански дял на Западните Родопи е предпоставка за множество свлачищни участъци, които създават рискове за жителите и транспортните линии. Укрепването и превенцията на свлачищните и срутищните процеси осигуряват качествена среда за живот и туризъм, като предпоставка за преодоляване на регионалните различия.

3. Климатични фактори

Община Лъки попада в континентално-средиземноморската климатична област. Това определя сравнително меката зима, а планинският релеф смекчава летните горещини. Влиянието на Бяло море оказва благоприятно въздействие върху климатичните условия. Пролетта е дъждовна и краткотрайна, есента - топла и продължителна. Средната годишна температура е 11,5 градуса по Целзий. Преобладаващите ветрове са западни и южни. Средногодишната скорост на вятъра, на височина 10 м. от земната повърхност, е 1,1 м/сек. По-висока средно месечна скорост на вятъра има през месеците февруари, март и април. Средногодишната скорост на ветровете по посока е приблизително еднаква и е 1,3 м/сек с малко по-висока средна годишна скорост са ветровете с южни посоки. Районът се характеризира със средно-годишна сума на валежите от 700 до 1100 л/кв.м. Това валежно количество е благоприятно за развитието на дървесина и друга растителност. Сезонното разпределение на валежите е със зимен максимум през месец декември и пролетен през месец май. В края на месец ноември и началото на декември температурата на въздуха става отрицателна, в резултат на което валежите падат във вид на сняг. Продължителността на задържалата се снежна покривка се движи в границите на 21,5 см за гр. Лъки, до 1,0 м за масива Хайдушки поляни, също в зависимост от надморската височина. В ниските части средната височина на снежната покривка е около 10 см и не се задържа дълго време. Средната относителна влажност на въздуха не се изменя значително през различните сезони, като през април-октомври се задържа в границите 50-60 %, а през зимата – 80 %. Средната относителна влажност на въздуха е 72-85 %, а средно за годината е 75%. Продължителността на вегетационния период зависи от времето, през което средната температура на въздуха се задържа устойчиво над 10 градуса. За района този период е 160-170 дни. В някои по-усойни места, макар и не всяка година, се получават късни пролетни и ранни есенни слани след началото и преди края на вегетационния период. Те причиняват известни вреди в развитието на растителността, но тъй като са сравнително рядко явление, имат ограничено значение.

4. Полезни изкопаеми

На територията на община Лъки са налични залежи на рудни изкопаеми – олово и цинк. През последните години няма правени проучвания и не е установено наличие на други полезни изкопаеми (нерудни изкопаеми, горивни). Добиващото предприятие „Лъки Инвест“ АД е основно структуроопределящо предприятие в общината, което се състои от два рудника „Лъки Инвест – Джурково“ ЕООД и „Лъки Инвест – Говедарника“ ЕООД и от една обогатителна фабрика за преработка на добитите изкопаеми - „Лъки Инвест – ЛОФ“ ЕООД.

5. Водни ресурси

Водните ресурси на територията на общината са значителни. Реките, преминаващи през нея са р. Манастирска, р. Джурковска, р. Лъкинска и р. Белишка. Всички те отговарят по международните показатели на втора категория водоприемници. Река Джурковска води началото си от Роженския водораздел и до гр. Лъки обира водите на много леви и десни притоци. Водосборната област на р. Джурковска е около 77 кв. км., а дължината ѝ до събирането ѝ с р. Манастирска е 17,25 км. Река Манастирска води началото си от местност „Хайдушки поляни“. Водосборната ѝ област е около 83 кв. км., а дължината до събирането ѝ с р. Джурковска е около 17,50 км. Река Белишка е с дължина 23,6 км. и водосборна площ от 74,2 кв. км. В р. Лъкинска се събират водите на р. Джурковска и р. Манастирска, а водосборна ѝ площ е 160 кв. км. Реките са с преобладаващо дъждовно-снежно подхранване и слабо устойчиво фазово разпределение на оттока. Модулът на оттока, характеризиращ вододайността на дадена територия се определя на 3-5 л/сек/кв. км. Максимумът на оттока настъпва през пролетта, обусловен от максимума на валежите, а минимумът се наблюдава през летните месеци. Средният годишен валеж е 650-700 мм/кв. м и е над средния за страната (600 мм/кв.м). Подземните води на територията на общината са формирани в карбонатни скали характеризиращи се с голямо водоотдаване, но в същото време то е неравномерно и локализирано. Сравнително голямата водност на р. Юговска е в следствие на постоянното ѝ подхранване с обилни карстови води от Хвойненския карстов басейн. Общият обем на водните ресурси се характеризира с ярко изразени колебания през годината, като общият дебит на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване варира от 10 л/сек. до 30 л/сек. Реките Юговска, Джурковска и Белишка, в горните си течения, са с чисти и не повлияни от човешката дейност води. В територията на община Лъки има изграден и действащ един МВЕЦ на Кенан дере, по р. Манастирска. Водите в поречията, подложени на производствено-стопанска дейност отговарят на нормативните изисквания за съдържание на вредни компоненти за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водните обекти. Най-голямото пречиствателно съоръжение за пречистване на отпадни води е пречиствателен комплекс на хвостохранилище „Лъки-2“, което работи ефективно и осигурява пречистване на производствените води до ПДК.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

6. Население и демографски процеси

Населението на община Лъки към 31.12.2020 г. наброява 2393 души (по данни на НСИ), което представлява 0,36 % от населението на област Пловдив (666 398 души) и е най-малката община в област Пловдив. На територията на общината са разположени 9 населени места - град Лъки и осем села, като шест от селата са много малки под сто жители (таблица № 1).

Таблица 1 Население по населени места в община Лъки, 2020 г.

№	Населено място	Население към 31.12.2020 г.
1	гр. Лъки	1761
2	с. Борово	57
3	с. Белица	163
4	с. Джурково	79
5	с. Дряново	143
6	с. Здравец	32
7	с. Лъкавица	13
8	с. Манастир	69
9	с. Югово	55

Източник: НСИ

В следващата таблица са представени данни населението по данни от НСИ, за периода 2016 – 2020 г.

Таблица 2 Население на община Лъки за периода 2016-2020 г.

Община Лъки			
година	всичко	мъже	жени
2016	2638	1287	1351
2017	2583	1260	1323
2018	2531	1225	1306
2019	2447	1182	1265
2020	2393	1146	1247

Източник: Инфостат, НСИ

На база на информацията от НСИ е видно, че населението на Община Лъки през периода 2016-2020 година постепенно намалява. Разпределението на населението по пол към 2020г. е съответно 1146 мъже и 1247 жени или 47,89% мъже към 52,11% жени, като тенденцията се запазва през последните пет години.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Демографски показател, който характеризира населението е естественият прираст на населението. Естественият прираст се измерва като резултат от разликата между раждаемостта и смъртността в региона, като отразява броя хора, с който населението в общината нараства или намалява. Текущата демографска ситуация в България се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението и задържащо се високо равнище на общата смъртност.

В таблицата по-долу е представена извадка за раждаемост, смъртност, респективно естествен прираст за последните пет години на община Лъки. Видно от представените данни са високите нива на отрицателен естествен прираст, като негативната тенденция в последните години се засилва. През 2016 г. в общината са родени 14 деца. През следващите години, с изключение на 2017г. броят на родените деца намалява, като през 2020г. са родени само 10 деца (таблица № 3), същата тенденция се наблюдава и в страната. Смъртността в общината е със значително по-високи стойности от раждаемостта. Тази тенденция се запазва през целия анализиран период, като най-висока е през 2020г. с 65 починали.

Таблица 3 Основни демографски показатели за община Лъки

Показатели	2016г	2017г	2018г	2019гг	2020г
Раждаемост - общо	14	19	14	12	10
момчета	8	13	6	4	4
момичета	6	6	8	8	6
Смъртност - общо	64	38	48	47	65
мъже	37	26	30	26	38
жени	27	12	18	21	27
Естествен прираст - общо	-50	-19	-34	-35	-55
мъже	-29	-13	-24	-22	-34
жени	-21	-6	-10	-13	-21

Източник: Инфостат, НСИ

Основната причина за отрицателния естествен прираст е ниската раждаемост през последните години, която е резултат от негативното влияние на редица социални, икономически, демографски и други фактори. Недостатъчната материална осигуреност на семействата, намаляването на фертилния контингент през последните години, изменението във фертилното поведение и психическата нагласа за малко деца, снижаването на жизнения стандарт, безработицата и др. са сред факторите, довели до ниската раждаемост в последните години. Отрицателният естествен прираст в комбинация с остаряването на населението влошава възпроизводствените възможности, което се потвърждава от стойностите на основните демографски показатели.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

Естественото и механичното движение на населението по населени места дава представа за протичащите в тях демографски процеси. От стойностите както на естествения, така и на механичния прираст се определя и динамиката в броя на населението.

За разглеждания период 2016г-2020г (таблица №4) в община Лъки се наблюдава следната тенденция: превес на изселванията над заселванията, като пика на отрицателен механичен прираст е през 2019г. (- 49). Само през 2016г и 2020г броят на заселванията в общината, като механичният прираст е положителен т.е. броят на заселванията превишава броят на изселванията.

Таблица 4 Механично движение на населението в община Лъки

Община Лъки	2016г	2017г	2018г	2019г	2020г
Заселени (общо)	68	35	37	39	80
мъже	36	20	17	18	36
жени	32	15	20	21	44
Изселени (общо)	61	71	55	88	79
мъже	25	34	28	39	38
жени	36	37	27	49	41
Механичен прираст (общо)	7	-36	-18	-49	1
мъже	11	-14	-11	-21	-2
жени	-4	-22	-7	-28	3

Източник: Инфостат, НСИ

Възrastовата структура на населението е друг важен демографски показател. Тя е определяща, както за количеството и качеството на човешките ресурси в общината, така и за демографския ѝ потенциал. Населението под, над и във трудоспособна възраст е представено в таблица № 5. Ниската раждаемост е проблем не само за общината и тя трябва да е обект на национална програма за повишаване на раждаемостта, защото в следващите години диспропорцията между населението под трудоспособна и над трудоспособна възраст ще се задълбочи. Тенденцията на намаляване на населението в трудоспособна възраст ще се запази и през следващите години поради намаляването на населението под трудоспособна възраст.

Таблица 5 Население във, под и над трудоспособна възраст в община Лъки към 31.12.2020 г.

Възrastови групи	общо		
	всичко	мъже	жени
общо	2393	1146	1247
Под трудоспособна възраст	170	84	86
В трудоспособна възраст	1404	749	655
Над трудоспособна възраст	819	313	506

Източник: НСИ

От данните в таблицата е видно, че населението в под трудоспособна възраст е 7,1 % от общия му брой, в трудоспособна възраст е 58,67% , а населението в над трудоспособна възраст е 34,22%.

IV. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

IV.1 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ЛЪКИ

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата и тенденциите на различните потоци в общината ?
- Какви са количествата образуваните отпадъци в общината и каква е нормата им на натрупване ?
- Какъв е морфологичния състав на образуваните битови отпадъци в общината ?
- Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци ?
- Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общината в съответствие с националното законодателство и разпределението на ангажиментите между общините в РСУО ?

Информационното обезпечение на анализа на състоянието на отпадъците е основно от годишните доклади за събиране, транспортиране и временно съхраняване на битови и строителни отпадъци и от отчетите за изпълнените дейности пред общинския съвет, данни от ИАОС, МОСВ и НСИ.

Въз основа на направените анализи на относно битовите отпадъци, могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

1. Смесени битови отпадъци

По данни на Евростат, в повечето страни домакинствата образуват от 60% до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и администрацията. Община Лъки не се различава от посочената европейска статистика. В община Лъки за периода от 2016-2020 г. се наблюдава ясна тенденция за намаляване на количествата образувани битови отпадъци на територията на общината, като количествата варират в диапазона от 670 до 592 тона годишно. Количеството на смесените битови отпадъци в община Лъки е свързано с населението и размера и

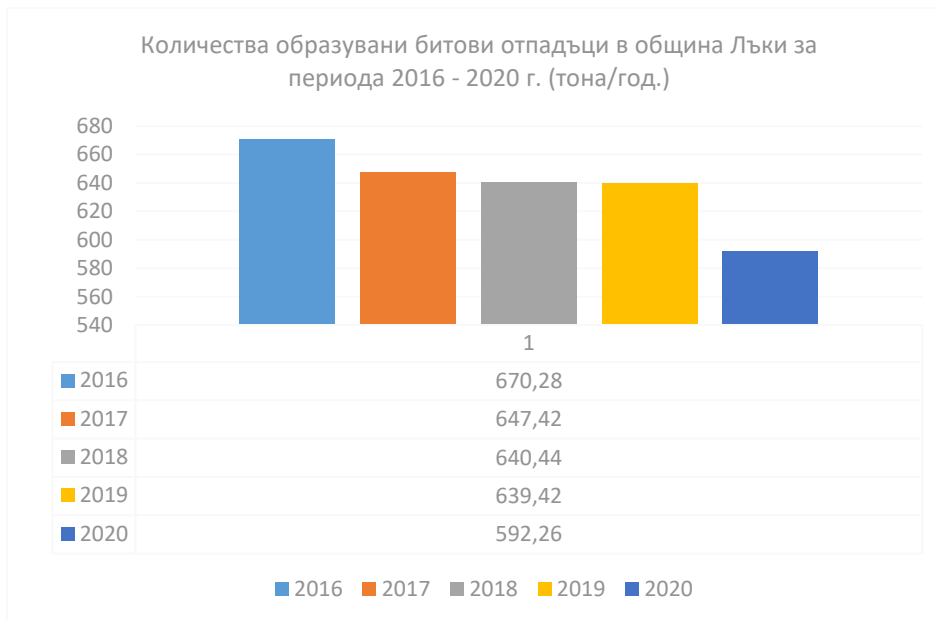

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

състоянието на икономиката в общината. Намаляването на количествата образувани битови отпадъци в община Лъки е породено от една страна от намаляващото население

на общината през този период, от друга поради предприети и въведени мерки от общината за предотвратяване на количествата отпадъци.

На фигурата по-долу са представени количествата битови отпадъци, събрани от община Лъки за периода 2016-2020 г.

Фигура 2 Количества образувани битови отпадъци в община Лъки за периода 2016 - 2020 г. (тона/год.)

Друг важен аспект на анализа на битовите отпадъци в общината е определянето на морфологичния анализ на състава и количествата на генерираните битови отпадъците. Според данните от морфологичния състав, представени в анализа на битовите отпадъци, с най-голям относителен дял за община Лъки са градинските отпадъци (29,79%), следвани пластмаса (12,20%), хранителни отпадъци (10,56%) и ситна фракция <4см. Фракциите с най-нисък относителен дял са опасните отпадъци(0,79%), следвани от отпадъци от кожа (0,82%), гума (1,48%) и инертни>4 см (2,19%). Отпадъците с най-ясно изразена флукутация през отделените сезони са ситната фракция < 4, текстил, градински, хранителни и пластмаси. С най-слабо изразена флукутация са фракциите: гума, кожа, метали и дървесни. Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 12,3 тона или 1,83% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

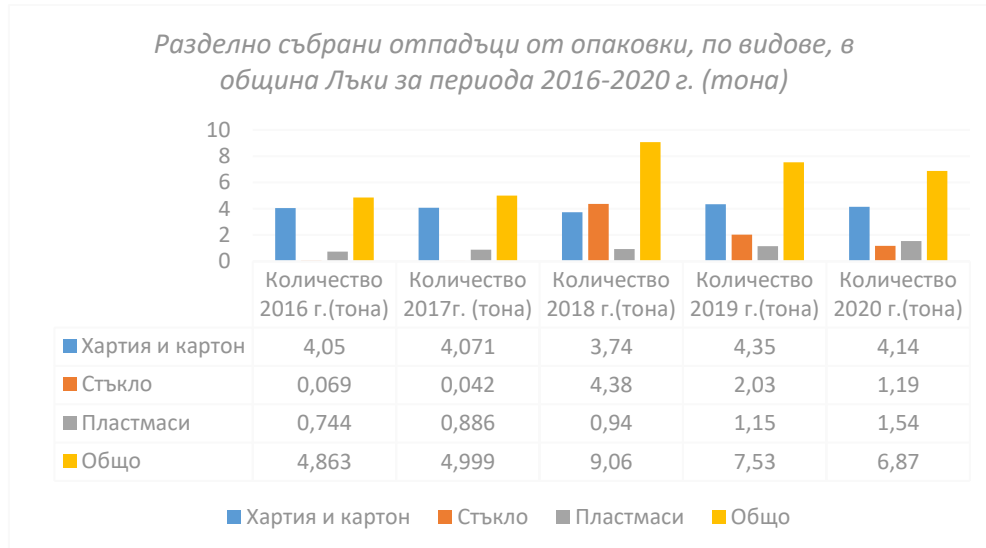
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

2. Разделно събрани отпадъци

2.1 Община Лъки, съвместно с организации по оползотворяване, има изградена и функционираща система за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, включващи отпадъци от опаковки, ИУЕЕО, НУБА, , а за отпадъците от ИУМПС, ОММ и излезли от употреба гуми са сключени договори с лица, притежаващи документи за дейности с отпадъци по реда на ЗУО.

В изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т.6 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), община Лъки има сключен договор с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екобулпак“ АД, като по територията на цялата община са разположени по два контейнера – един жълт за събиране на хартиени, пластмасови и метални опаковки и един син за стъкло. Поставените контейнери се обслужват регулярно по предварително оповестен график.

Видно от представените по долу в графиката данни количеството на разделно събраните отпадъци от опаковки запазва едни и същи стойности в периода 2018-2019 година. Въпреки усилията на общината и увеличаване на осведомеността на населението на територията на община Лъки, все още количествата разделно събрани отпадъци от опаковки, остават много ниски спрямо количеството на общия смесен битов отпадък, като се задържат около 0,12 %.

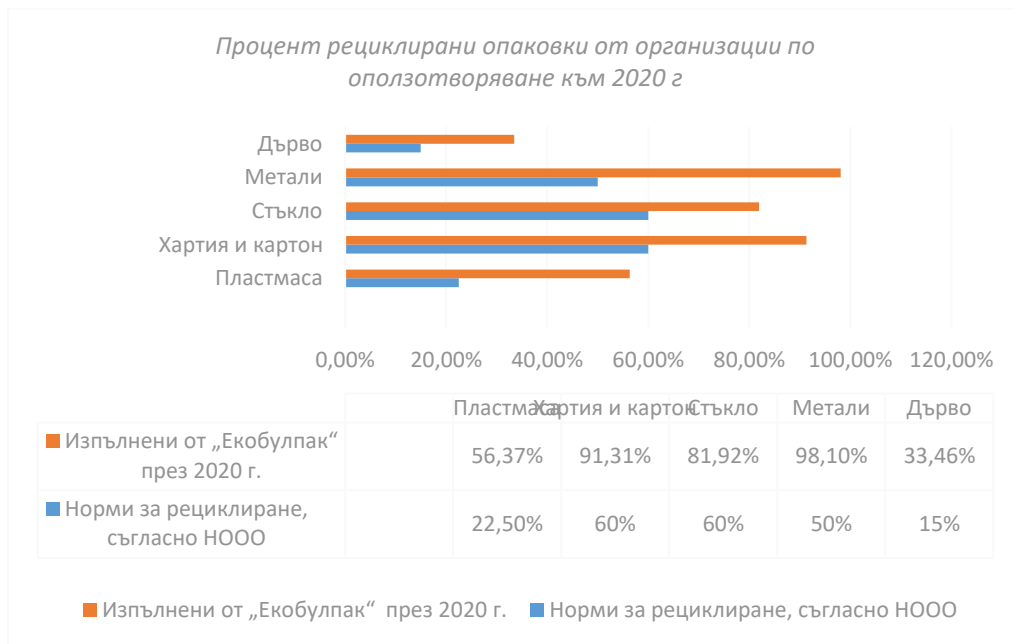

Фигура 3 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки по видове от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, 2018-2020 г.

От пуснатите на пазара опаковки, „Екобулпак България“ АД е постигнала следната степен на рециклиране, като е изпълнила нормите за рециклиране, заложен в НООО.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Фигура 4 Процент рециклирани опаковки от организации по оползотворяване към 2020 г., съгласно Заповед №РД-491/10.05.2021 г.

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъците и развитие на кръговата икономика, линейният икономически модел от типа „вземи, произведи и изхвърли“ вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. В този смисъл, държавната политика по управление на отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отделя всичко, което може да се оползотвори и рециклира, да се превърне в енергия, суровина за индустрията, а в изградените регионални депа да се депонират минимални количества отпадъци.

2.2. Масово разпространените отпадъци

МРО са отпадъци, които се образуват след употреба на многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Такива отпадъци са:

- Отпадъци от опаковки;
- Отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО);
- Излезли от употреба гуми (ИУГ);
- Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА);
- Отработени моторни масла (ОММ);
- Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС).

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

За управление на тези специфични потоци отпадъци, община Лъки има сключени договори с:

	Вид на МРО	Организация по оползотворяване
1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)	„ЕЛТЕХРЕСУРС“ АД
2	Отпадъци от батерии и акумулатори (НУБА)	ЕКОБАТЕРИ АД
3	Излезли от употреба гуми (ИУГ)	
4	Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)	
5	Отработени моторни масла (ОММ)	

Източник: община Лъки

Община Лъки, съвместно с организации по оползотворяване, има изградена и функционираща система за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, включващи отпадъци от опаковки и НУБА, а за отпадъците от ИУЕЕО и излезли от употреба гуми са сключени договори с лица, притежаващи документи за дейности с отпадъци по реда на ЗУО.

3. Изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 и 2 от ЗУО

Според Заповед №164 от 22.06.2022г. на Изпълнителния Директор на ИАОС за 2019 относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1. т. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2019 година 32 общини (12% от Общините в България) изпълняват заложените цели по чл. 31 (подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци).

Съгласно горесцитираната заповед, община Лъки е постигнала степен на рециклиране 4% за календарната 2019 г., което се явява неизпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.

Изводи и препоръки относно битовите отпадъци в община Лъки

- През разглеждания период от 2016-2020г. се наблюдава тенденция за намаляване на количествата образувани битови отпадъци в община Лъки, като количествата варират в диапазона от 670,28 до 592,26 тона годишно.
- По данни на Евростат, в повечето страни домакинствата образуват средно до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

администрацията. Община Лъки не се различава от посочената европейска статистика.

- На територията на Общината не се наблюдава увеличаване на количеството разделно събрани отпадъци, като количествата се запазват в рамките на 0,14-0,12 % от общото количество битови отпадъци.
- Община Лъки не разполага с инсталации за предварително третиране/сепариране на смесени битови отпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци.
- Съгласно данните от морфологичния състав, с най-голям относителен дял за община Лъки са градинските отпадъци (29,79%), следвани от пластмасата (12,20%), хранителни отпадъци (10,56%) и ситна фракция <4см. Фракциите с най-нисък относителен дял са опасните отпадъци(0,79%), следвани от отпадъци от кожа (0,82%), гума (1,48%) и инертни>4 см (2,19%).
- Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 12,3 тона или 1,83% от общото количество генерирани отпадъци в общината.
- Сравнението на изчислената норма на натрупване съгласно проведения морфологичен анализ през 2019г. (247,49 кг/г/ж), отрежда място на община Лъки малко над осреднените стойности за нормата на натрупване за населените места с население под 3 хиляди, а именно 241,7 кг/ж/г., и общо за страната, от 407 кг/г/ж, съгласно НПУО 2021 – 2028 г. Това налага да се предприемат допълнителни усилия за предотвратяване на образуването на отпадъците и увеличение на количеството на разделно събраните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло, текстил, биоразградими отпадъци и др.
- Община Лъки, съвместно с организации по оползотворяване, има изградена и функционираща система за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, включващи отпадъци от опаковки и НУБА, а за отпадъците от ИУЕЕО и излезли от употреба гуми са сключени договори с лица, притежаващи документи за дейности с отпадъци по реда на ЗУО.
- На този етап няма създадена система за разделно събиране на биоразградими отпадъци, генерирани от поддържането на общинските зелени площи и от домакинствата в община Лъки.
- На територията на община Лъки няма създадена система за събирането на едрогабаритните отпадъци (ЕГО), текстилни отпадъци и опасни отпадъци от домакинствата. Необходимо е да се обособят площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства и др., с оглед намаляване на количествата депонирани отпадъци;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

- Община Лъки е постигнала степен на рециклиране 4% за календарната 2019 г., което се явява неизпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.
- Необходимо е в община Лъки да бъде създадени системи за разделно събиране на зелени/градински и хранителни/кухненски отпадъци, с оглед достигане на националните и европейски нормативни цели.
- Препоръчва се да бъдат разработени мерки за предотвратяване на образуване на отпадъци и разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на отпадъци и добавяне на нови потоци отпадъци, в т.ч. за текстилни отпадъци, масово разпространени отпадъци, ЕГО и др. посредством увеличаване броя на контейнерите и обособяване на площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства и др., с оглед намаляване на количествата депонирани отпадъци и постигане на нормативно заложените цели.
- Необходимо е общината да провежда по-целенасочени кампании за повишаване осведомеността на жителите на общината от ползите на разделното събиране.

4. Строителни отпадъци

Анализа на отпадъците от строителство и разрушаване се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви да количествата образувани и оползотворени строителни отпадъци в общината за анализирания период;
- Какви са основните източници на строителни отпадъци и каква е морфологията на строителните отпадъци;
- Какви са ключовите изисквания към общините в т.ч. към община Лъки, относно управлението на строителните отпадъци и как община Лъки отговаря на изискванията;
- Какви са основните изводи и препоръки;

Изводи и препоръки относно ОСР

- Община Лъки няма изградена система за организирано събиране на строителни отпадъци на територията на общината.
- На територията на община Лъки строителни отпадъци от домакинствата и от изпълнение или разрушаване на строежи, чиито възложител е община Лъки се депонират на площадка в м. "Иване", гр. Лъки
- Наблюдава се тенденция към намаляване на събрани отпадъци от строителство и разрушаване от системата за организирано събиране на строителни отпадъци на територията на община Лъки.
- На територията на община Лъки няма инсталации и депа за третиране на строителни отпадъци.

- Община Лъки се справя с оползотворяване на строителните отпадъци, основно чрез използването им за ремонтни дейности, за запълване на подпорни стени, горски и местни пътища и др. на територията на самата община.

IV.2 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Какви са основните принципи на националното законодателство по управление на отпадъците и основните ангажименти на общината в сферата на управление на отпадъците, произтичащи от това законодателство.
- Кои са нормативните документи на местно ниво, приети във връзка с разпоредби на националното законодателство по отношение на управление на отпадъците
- Кои национални програмни документи определят рамката на програмиране на управлението на отпадъците на национално ниво.
- Какво е нивото на изпълнение на предходната общинска програма за управление на отпадъците.
- Какви са основните изводи и препоръки от направения анализ.

За осигуряване на необходимата информация за анализа сме използвали следните методи:

- проучване на национални и местни нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците;
- проучване на НПУО 2021-2028 г. относно анализа на нормативната уредба;
- проучване на стратегически и програмни документи на национално ниво относно управление на отпадъците;
- събиране и проучване на периодичните отчети за напредъка по изпълнението на програмните документи на общината, свързани с управление на отпадъците; проучване на степента на изпълнение на целите на общинската/регионалната
- програма за отпадъците като цяло и на всяка от мерките в програмата в края на програмния период.

Въз основа на направените анализи на националната нормативна уредба и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

- Националната правна рамка е цялостно съобразена с европейското законодателство по управление на отпадъците и включва конкретни разпоредби определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

управление на отпадъците в т.ч. ангажименти за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци;

- Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институциите на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци;
- Общините изпълняват контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнение на програмните документи, които публикуват на интернет страницата си.

Основните изводи и препоръки по отношение на това дали има обезпеченост на нормативни документи на местно ниво, сме направили в част 4.3.2. Основни изводи и препоръки на анализ 4.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво.

В резултат от анализа на стратегическите документи, са изведени предложения за необходимост от конкретни мерки, които са обследвани да бъдат включени в програмата за управление, систематизирани в таблицата.

Документ	Предложение за мерки
▪ Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.	Улесняването на достъпа до ключови точки за предаване на излезли от употреба вещи с цел повторна употреба
▪ Стратегия и план за действие за преход към Кръгова икономика на Република България за периода 2022 – 2027 г.	Стратегическа цел 2: По-малко отпадъци и повече ресурси Мерките, свързани с изпълнение на Стратегическа цел 2: По-малко отпадъци и повече ресурси, включват следните действия на общините: <ul style="list-style-type: none"> - Въвеждане на мерки на общинско ниво за предотвратяване образуването на отпадъци и преход към кръгова икономика - Мерки свързани с устойчива употреба и повторно използване на продуктите на местно ниво - Ограничаване използването на еднократни пластмасови продукти в публичната администрация - Прилагане на системи за разделно събиране на едрогабаритни отпадъци, насочени към повторна употреба - Прилагане на системи за събиране на смесени битови отпадъци, които насърчават разделното събиране на отпадъци от домакинствата - Промяна в начина на определяне на „такса битови отпадъци“ и преминаване към заплащане

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

Документ	Предложение за мерки
	<p>пропорционално на количествата или обема на отпадъците</p> <ul style="list-style-type: none"> - Въвеждане на задължително разделно събиране на опасни отпадъци, образувани от домакинствата, в съответствие с изискванията на РДО - Въвеждане на задължително разделно събиране на биоотпадъци от домакинствата и подобни отпадъци - Подобряване взаимодействието между организациите за оползотворяване и общините - Предоставяне на информация на потребителите и мерки за повишаване на общественото съзнание и насърчаване на устойчиво потребление - Изготвяне на оценка за необходимия капацитет, инсталации и съоръжения за третиране на битови отпадъци в региони с предвидено финансиране от ПОС 2021- 2027 г - Засилване на контрола върху ефективното разходване на средствата от такса битови отпадъци - Привличане на частния сектор при постигане на целите за рециклиране на битови отпадъци - Подкрепа за дейности по предотвратяване, повторна употреба, разделно събиране, рециклиране и оползотворяване чрез отчисленията за депониране на отпадъци
▪ Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г.	Адаптация на мерките, за които общините са посочени като отговорни лица или партньори, конкретно за нуждите на СО.
▪ Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата (ИНПОЕК) 2021-2030	Подготовка на проекти за изграждане на съоръжения за улавяне и изгаряне на биогаз, както и на такива за оползотворяване на биоразградими отпадъци за производство на енергия и компост. Изготвяне на предложения и въвеждане на диференциация на таксите в зависимост от вида генерирани отпадъци.
▪ Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024)	Идентифициране на мерки за подобряването на управлението на строителните отпадъци.
Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.)	Закриване и рекултивация на нерегламентирани сметища и депа за отпадъци, неотговарящи на нормативните изисквания; Разработване и изпълнение на пилотни и демонстрационни проекти, с цел събиране, синтезиране, разпространение и прилагане на нови, нетрадиционни успешни мерки, добри практики и/или управленски подходи в областта на битовите отпадъци.

IV.3 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл.22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общините част от РСУО, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО;
- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл.62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл.67, ал.4, ЗМДТ);
- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците.

За осигуряване на необходимата информация са ползвани и проучени местните нормативни документи на община Лъки, регламентиращи отговорностите на общините, свързани с управлението на отпадъците.

В настоящият анализ се извърши преглед на общинската наредба за управление на отпадъците и съответствието ѝ с минималните изисквания на ЗУО, както и подзаконовите държавни и общински нормативни актове. Анализът ще обхване и други нормативни актове на общината, пряко или косвено свързани с управлението на отпадъците.

Въз основа на направените анализи на нормативната уредба на местно ниво, свързана с управлението на отпадъците, могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

1. В съответствие с НПУО, общината следва да предвиди конкретни мерки за третиране на биоразградимите отпадъци, с оглед намаляване количествата за депониране. Община Лъки заедно с общините от РСУО – Асеновград, имат спечелен проект „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по ос 2 на ОПОС 2014-2020 на РСУО – регион Асеновград“, Договор BG16M1OP002-2.006-0001-C05. Основната цел на проекта е да се осигури необходимият ресурс и капацитет за изграждане и въвеждане в експлоатация на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РСУО.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

2. Необходимо е въвеждане на разделно събиране на хранителните отпадъци от домакинствата чрез поставяне на кафява кофа за хранителни отпадъци до всеки комплект цветни кофи за рециклируеми отпадъци, както и нормативното уреждането на това задължение, чрез изменение на текстовете на Наредбата в тази насока.
3. Община Лъки има задължението да публикува на интернет страницата на общината местонахождението на площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се оставят на тези площадки и пр. ЗУО (чл. 19, ал. 3, т. 13) предвижда кметовете на общините да осигуряват по-широка информираност на населението относно изпълнението на дейностите в обхвата на чл. 19, ал. 3, т.1-12, 14 и 15, както и информация за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин. Необходимо е да се създаде по-добра организация и цялата относима информация да бъде достъпна на сайта на общината или на информационни табла в общината.
4. До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на текстил. Предвид този ангажимент е необходимо нормативното уреждането на това задължение, чрез изменение на текстовете на Наредбата в тази насока.
5. До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на опасни отпадъци, генерирани от домакинствата. В тази насока е необходимо да се допълни Наредбата с текстове, какви са задълженията на лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране на опасни отпадъци на територията на община, както и за цялостно нормативно уреждане на това задължение.
6. Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Лъки не отразява последните изменения, съгласно Закона за местни данъци и такси отчитайки, че количеството битови отпадък е водеща основа за определяне на размера на такса битови отпадъци (чл. 67, ал. 4 от ЗМДТ). Препоръчително е местната нормативна уредба имаща отношение към управлението на отпадъците периодично да бъде актуализирана, съобразно настъпващите промени в ЗУО и ЗМДТ. Общинският съвет на община Лъки следва да приеме основите за изчисляване размера на таксата за всяка от услугите, съгласно промените в ЗМДТ.

IV.4. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (PCYO)

Предмет на настоящия анализ е дейността на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Асеновград. В анализа е разгледана налична информация по отношение на участието на Община Лъки в общите събрания на сдружението, взети решения на ниво PCYO и др.

Извършването на анализа трябва да отговори на следните въпроси:

- Участва ли активно общината в работата на PCYO?
- Взети ли са важни за общината решения за управление на отпадъците от PCYO?
- Необходими ли са подобрения в работата и решенията на PCYO в интерес на общината?

Информационна обезпеченост на анализа

За целите на настоящият анализ е ползвана информация налична в община Лъки , информация от интернет страницата на Община Лъки, правилници, решения и др. на сдружението, налични на страницата на община Асеновград.

Въз основа на направения анализ на дейността на регионално сдружение за управление на отпадъците (PCYO), могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

- Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Асеновград (PCYO) е учредено по реда на ЗУО с решение № 935 /28.07.2010 г. на общински съвет – Асеновград, от общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки.
- За Председател на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Асеновград (PCYO – Асеновград) е избран кмета на община Асеновград за периода на неговия мандат.
- Основната цел на сдружението се изразява в ефективно събиране, транспортиране и третиране на отпадъците, съобразно изискванията на чл. 6 ал. 1 и гарантиране изпълнението на задълженията по чл. 19 от Закона за управление на отпадъците.
- Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Асеновград (PCYO) включва изградената към момента инфраструктура - "Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци" на общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки, гр. Асеновград, м. Капсида.
- С решения на общото събрание на сдружението се разпределят задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО;

- Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Асеновград е много висока, като почти всички кметове на общини или техни упълномощени представители участват редовно в заседанията.
- Наблюдава се висока степен на единомислие на общините при вземането на решения от РСУО. Общините от регион Асеновград оценяват положително резултатите от дейността на РСУО.

IV.5. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Анализът следва да даде отговор на следните основни въпроси:

- Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена.
- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост.
- Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета.

Информационна обезпеченост на анализа

За целите на настоящия анализ е ползвана информация, налична в Община Лъки, вкл. и на интернет страницата ѝ – наредби, правилници, и др., съответно посочено, където е приложимо, както следва:

- ✓ проучване на ведомствени и национални нормативни документи, регламентиращи правомощията и функциите за управлението на отпадъците;
- ✓ проучване на отчетни документи и статистически данни за дейностите по отпадъци и за персонала, ангажиран с функции за управление на отпадъците;
- ✓ обобщаване на резултатите от предварително подготвени въпросници към ръководители и експерти с възложени функции за отпадъци в общината за изясняване на състоянието и на бъдещите потребности от гледна точка на капацитет в сферата на управление на отпадъците.

Въз основа на направения анализ на институционалния капацитет в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове, могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

- Ангажиментите на кмета на Община Лъки по отношение на управлението на отпадъците са възложени на отдел „Икономически и хуманитарни дейности, стратегии, програми, евроинтеграция и инвестиции“, към който спада Отдел „Опазване на околната среда, Екология, координация, евроинтеграция и проекти“ като са част от специализираната администрация с отговорен заместник-кмет. Във връзка с финансовото, правното, административното и друго обезпечаване на политиката за управление на отпадъците, различни функции са възложени на няколко отдела в общата администрация, съответно в конкретни области от управление на отпадъците допълващи/съдействащи функции имат и други дирекции в специализираната администрация. Всяко от ангажираните в процеса по управление на отпадъците структурни звена има разписани конкретни функции.
- Анализът на събраната информация показва, че са обхванати и напълно обезпечени функциите на администрацията, които произтичат като ангажимент по реда на ЗУО и подзаконовите нормативни ангажименти.
- Обезпечени са контролните правомощия на кмета на общината в съответствие със ЗУО.
- Броя на служителите за изпълнение на дейностите по управление на отпадъците е недостатъчен за изпълнение на възложените функции;
- Необходимо е да бъдат назначени допълнителни служители, вкл. служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците в общинската администрация, както и с контрол на дейностите свързани с управление на отпадъците;
- Необходимо е да се запази високото ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение за различни проекти.

IV.6. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Анализът има за цел да се фокусира върху следните въпроси:

- Какво е съществуващото състояние по отношение на закриването, рекултивацията и последващия мониторинг на общинските депа за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на общината?

- Необходими ли са допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно депата за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на общината;

Информационна обезпеченост на анализа

Към настоящият момент на национално ниво няма изградена цялостна информационна база данни, в която информацията за инфраструктурата за стари депа за отпадъци да е систематизирана и да обхваща всички аспекти, както в регионален и местен разрез, така и във времевеи.

За целите на настоящият анализ е ползвана информация налична в община Лъки, решения, предписания и кореспонденция с РИОСВ – Смолян, относно подлежащите на закриване общински депа, информация от интернет страницата на община Лъки и др.

На основата на анализиранията информация в анализа на замърсените в миналото площадки могат да се синтезират следните изводи:

- Дейността на общинското депо край местността „Ивански дол“, в землището на с. Югово, е прекратена.
- Община Лъки е предприела първоначални действия за закриване и рекултивация на старото общинско депо с преустановена експлоатация край местността „Ивански дол“, в землището на с. Югово, като е изготвила проект и е подписала договор. В последствие поради липса на финансиране, проекта е прекратен и не е реализиран.
- Община Лъки не разполага с актуален проект към днешна дата. За да се реализира рекултивацията на депото е необходимо да се възложи ново проектиране, както и да се подсури финансов ресурс за това.
- Периодично се извършват проверки за наличието на нерегламентирани сметища, както и за новообразувани такива.
- Предприемат се своевременни мерки за почистване на замърсяванията както и за недопускането им.
- Препоръчва се организиране на по-регулярни кампании за почистване на нерегламентирани сметища и предоставяне на повече информация за предотвратяване на нерегламентирани сметища към жителите на общината, с цел превантивни действия.

IV.7. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА“

Анализът има за цел да очертае основните схеми за управление на отпадъците и прилагането им на местно ниво, както и да изясни налице ли е ефективното прилагане на принципите „Разширена отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“.

В тази връзка, анализът се фокусира върху следните въпроси:

- Прилага ли се принципът „Замърсителят плаща“, заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191) и за кои отпадъчни потоци?
- Прилага ли се принципът "Разширена отговорност на производителя"?

Източници на информационно обезпечаване на анализа

- Правилници, наредби, решения, одобрени от общински съвет и заповеди на кмета на общината;
- Интернет страница на общината, на която следва да е налична информация за задълженията по сключените договори с организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци (МРО), напр. брой и местоположение на съдове за разделно събиране на съответните видове отпадъци; площадки за предаване на МРО и др.
- Договори и програми на организации за оползотворяване на МРО, с които общината има сключени договори за сътрудничество (опаковки, ИУЕЕО, ИУМПС, НУБА, ИУГ, отработени масла);
- Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа "Отговорност на производителя" и "Замърсителят плаща", разработен като част от анализите на състоянието на управлението на отпадъците в страната, като основа за разработването на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Изложената информация в анализа дава основание да се направят следните изводи:

- В община Лъки се прилагат няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство:
  - Отговорност на причинителя и притежателя на образуваните отпадъци чрез пряко заплащане на услугите по извозване и третирането им се прилага по отношение на строителните отпадъци. Общината на този етап не може да предостави варианти за обслужване на този вид отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

- Схема за разширена отговорност на производителя относно 3 групи МРО. Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки от пластмаса, хартия, метал и стъкло, се организира от „Екобулпак“ АД. За управлението на специфичните потоци отпадъци, община Лъки е сключила договори със следните организации по оползотворяване: Отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)- „ЕЛТЕХРЕСУРС“ АД; Отпадъци от батерии и акумулатори (НУБА) - „Екобатери“ АД;

- Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци. Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата.

- Размерът на таксата на този етап не се определя според количеството на битовите отпадъци съгласно Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Лъки. Ежегодно с Решение на Общински съвет Лъки се определя размера на таксата битови отпадъци в промили от данъчната оценка на имота.
- Поради тази причина принципът «замърсителят плаща» не се прилага напълно. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци като препоръчителната основа е на база количество на генерираните отпадъци или други основни различни от данъчната оценка, като напр. на 1 жител. Такса битови отпадъци на база принципа „замърсителя плаща“ трябва да се въведе до 2 години след публикуване на официалните резултати от преброяването през 2021 г.

IV.8. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа е инфраструктурата за управление на битовите отпадъци на община Лъки, като целта на анализа е да даде отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение осигуряването от община Лъки на инфраструктура за управление на отпадъци, чиято е от компетенциите на местните власти;
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на община Лъки и за постигане на количествените цели за

-

- рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти.
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци.
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия.

Източници на информационно обезпечаване на анализа

За разработване на настоящият анализ е използвана информация от Община Лъки; публична информация от интернет страницата на Община Лъки; публична информация от страницата на ИАОС; НПУО 2021 – 2028 г. и др.

Анализът на развитието и състоянието на инфраструктурата в Община Лъки за събиране, транспортиране и третиране на битови, строителни отпадъци и др. дават основание да се направят следните изводи:

- Дейността на община Лъки по сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битови отпадъци е обезпечена с необходимите съдове и техника за сметосъбиране и сметоизвозване така, че да обхване 100% от населението на община Лъки, осигурявайки необходимата честота на извозване, която да не позволи препълването на контейнерите. Услугите се извършват по утвърдени графици и повтораемост, който може да бъде намерен на интернет страницата на общината.
- Отпадъците от община Лъки се извозват до Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци – гр. Асеновград, където се извършва обезвреждане, чрез депониране. На депото няма изградена инсталация за предварително третиране и/или инсталация за биологично третиране на отпадъците.
- Предстои реализация на проект по „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по ос 2 на ОПОС 2014-2020 на РСУО – регион Асеновград“, Договор BG16M1OP002-2.006-0001-C05, като страни в проекта са общините членове на РСУО – Асеновград, Садово, Първомай, Куклен и Лъки.
- С реализацията на проекта за изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци се цели да се увеличи експлоатационния срок на депото.
- На територията на община Лъки няма изградени площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата.
- Община Лъки има сключени договори с организации по оползотворяване на следните видове МРО – отпадъци от опаковки, ИУЕЕО и НУБА .

- Община Лъки няма система за организирано разделно събиране на отпадъци от текстил и обувки, едро габаритни отпадъци и отпадъци от ИУГ, ОММ и ИУМПС.
- В Община Лъки няма изградена система за събиране на строителни отпадъци, отпадъците се събират от жителите по отделно в чували и се оставят до контейнерите за смесени битови отпадъци.

IV.9. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Анализът има за цел да даде отговори на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъци в общината?
- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физически и юридически лица да прилагат предотвратяване на отпадъци?

Информационна обезпеченост на анализа

За информационна обезпеченост на анализа е ползвана информация от община Лъки за реализираните проекти на местно ниво в т.ч. публично достъпна информация от страницата на община Лъки както и нормативни актове на община Лъки и др.

Основните изводи от анализа на мерките и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците на територията на община Лъки позволяват да се направят следните изводи и препоръки:

- Към настоящият момент на територията на община Лъки не се изпълняват административни или нормативни мерки, които да стимулират физически и юридически лица на нейна територия, да прилагат мерки за предотвратяване образуването на отпадъци;
- С развитието на модела т.нар. „бърза мода (fast fashion)“, което води до големи щети на околната среда както от гледна точка на производството, така от гледна точка на третирането на образуваните текстилни отпадъци, е препоръчително да бъде въведена система за разделно събиране на отпадъци от текстил посредством контейнери/пунктове за отпадъци от текстил;
- Препоръчително е Община Лъки да реализира повече административни мерки, които да стимулират в по-голяма степен населението да участват активно в бъдещите инициативите и проекти на общината;
- Необходимо е практиките по информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците да се запази, като е

препоръчително същата да се предостави чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация.

IV.10. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ

Икономическите инструменти в сектора за управление на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъци, вместо да ги депонират.

Анализът е изготвен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Кои са икономическите инструменти и стимули, които се прилагат в общината?
- Какви са общите приходи от ТБО и каква е структурата и събираемостта на приходите от такса битови отпадъци за периода най-малко на последната общинска програма за управление на отпадъците; прилагат ли се стимулиращи елементи за екологосъобразно управление на отпадъците при определяне на размера на ТБО?
- Какви са дължимите суми за обезпеченията и отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО и каква е степента на заплащане на дължимите суми по тези обезпечения и отчисления; какви суми са акумулирани по сметките в РИОСВ за периода най-малко на последната общинска програма за управление на отпадъците?
- Какъв подход се прилага от общината за определяне на размера на цените и на таксите за услуги за управление на битовите отпадъци?

Основните изводи от анализа на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им позволяват да се направят следните изводи и препоръки:

- В община Лъки таксата за битови отпадъци за имоти на граждани и жилищни имоти на предприятия се определя пропорционално в промили на база данъчната оценка на имотите, като разпределянето на размера на промила е за събиране и извозване на битовите отпадъци, обезвреждане на битови отпадъци в депо, поддържане на местата за обществено ползване ;
- за имоти на предприятия и граждани, попадащи извън границите на организираното сметосъбиране и сметоизвозване, се събира такса за обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в размер пропорционален в промили върху по-високата между отчетната стойност и

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

данъчната оценка на имотите на предприятията, респективно на данъчната оценка на имотите на гражданите;

- такса за битови отпадъци за нежилищни имоти на предприятията се определя според количеството на битовите отпадъци съобразно вида и броя на съдовете за съхраняването им и честотата на сметоизвозване, като общински съвет определя цена на 1 куб. м. събран и извозен отпадък. Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци, се изчислява пропорционално в промили върху по-високата между отчетната стойност и данъчната оценка на активите;
  - предприятията заплащат и такса за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер, пропорционален в промили на по-високата между отчетната стойност и данъчната оценка на имотите.
- На база разработения Анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им към Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. относно приходите от ТБО на 1 жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:
- Община Лъки не покрива напълно разходите си за управление на отпадъците от такса битови отпадъци. Недостига се финансира от натрупаните отчисления по чл. 20 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за Реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци и от други общински приходи;
  - Анализът показва, че дела на приходите от такса битови отпадъци платени от юридическите лица е значително по-голям от постъпленията от домакинствата;
  - От сравнителния анализ с НПУО относно приходите от такса битови отпадъци /1 тон/, община Лъки надвишава стойностите на тези показатели, изчислени средно за България и изчислените в НПУО приходи за подобни общини, приходите от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.) са близо до средните стойности за страната, но надвишават изчислените стойности за сходни общини;
  - Община Лъки е изпълнила нормативно установените си ангажименти и е заплатила всички дължими обезпечения по чл. 60 от ЗУО за периода 2016 - 2020 г. Дължимите задължения са платени на 100% ;
  - През 2017 г. е приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци като препоръчителната основа е на база количество на генерираните отпадъци или други основни различни от данъчната оценка, като напр. на 1 жител. Такса битови отпадъци на база принципа „замърсителя плаща“ трябва да се въведе до 2 години след публикуване на официалните резултати от преброяването през 2021 г.
  - Да се промени Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Лъки, като количеството

битови отпадъци да стане водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци.

IV.11. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът е изготвен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са тенденциите в разходите на общината за анализирания период по години – общо и по категории разходи, съгласно отчетите за изпълнението на план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ?
- Кои са източниците и формите на финансиране на управлението на битовите отпадъци и относителният им дял, тенденции, сравнения?

Информационна обезпеченост

Като методологична основа при извършването на анализа са ползвани данни от НПУО 2021 – 2028 г., наредби и решения одобрени от общински съвет Лъки, отчети на общината относно разходите за управление на отпадъците, разходи за управление на отпадъците, съгласно план-сметка за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ.

Анализът на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъци, дават основание да се направят следните основни изводи:

- Разходите по управление на отпадъците не се финансират изцяло от приходите от такса битови отпадъци. Недостигът се финансира от натрупаните отчисления по чл. 20, ал. 7 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. и от други приходи на общинския бюджет.
- В структурата на разходите за управление на отпадъците най-висок дял имат разходите за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, следвани от разходите за събиране и транспортиране на битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране.
- Разходите за управление на отпадъците на един жител в община Лъки надвишават средното за страната (95,91 лв./жител) и са приблизително равни на разходите за общини с население под 10 хил. жители – 82,09 лв./жител за 2018 г, като бележат тенденция към плавно повишаване и достигат до ниво от 106,56 лв./жител през 2020 г.
- Разходите на 1 тон отпадък в община Лъки надвишават както средните разходи за страната (143,97 лв./тон отпадък), така и разходите за малки общини (под 10 хил. жители) – 232,24 лв./тон отпадък, като достигат до 430,55 лв/тон.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

- Заплащаната такса битови отпадъци от населението в община Лъки за разглеждания период 2016-2020 г. е под прага на социалната поносимост.
- С оглед на измененията в ЗМДТ и въвеждането на принципа "замърсителят плаща" е необходимо да бъдат разработени подходящи схеми за заплащане на такса битов отпадък, отчитайки спецификите на района и прага на социална поносимост.

IV.12. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ИЗГОТВЕНИТЕ ПРОГНОЗИ

Прогнозата на количеството образувани битови отпадъци в общината за периода 2021 – 2028 г. в община Лъки е изготвена въз основа на два компонента:

- Брой на населението и демографска прогноза на 2021 – 2028 г. ;
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител.

1. Брой на население и демографска прогноза

Демографската прогноза за населението на община Лъки в периода 2021 – 2028 г. е изготвена на база информация от НСИ, въз основа на данните за населението на общината за последните години от 2016 – 2020 г. и официална демографска прогноза на НСИ за броя на населението в област Пловдив за периода до 2080 г. (при хипотеза на конвергентност)¹ и собствени изчисления. Демографската прогноза за броя на

---

¹ Вариант при конвергентност: Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на ЕС за демографско и социално-икономическо развитие

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

населението в област Пловдив е използвана за проследяване тренда на развитие в броя на населението на община Лъки.

Фигура 5 Демографска прогноза за община Лъки за периода 2021-2028 г, бр. жители

За разглеждания период от 2020 до 2028г прогнозата показва, че населението на община Лъки ще намалее с над 68 жители, или почти 3% за целия период.

Тази прогноза за населението на общината е по-оптимистичната. Ако се направи прогноза с %, с който населението на общината е намаляло в периода 2016-2020 година – 2,41 % средно годишно, то тогава демографската прогноза за общината е доста неблагоприятна, като се очаква към 2028 година да намалее до 1943 души.

2. Прогнозна норма на натрупване

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се изчислява при определяне на потенциала за образуване на битовите отпадъци в дадена административна единица. По данни на Евростат в повечето страни домакинствата образуват от 60% до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и административни единици. Изчислената прогнозна норма на натрупване е изчислена въз основа на следните допускания:

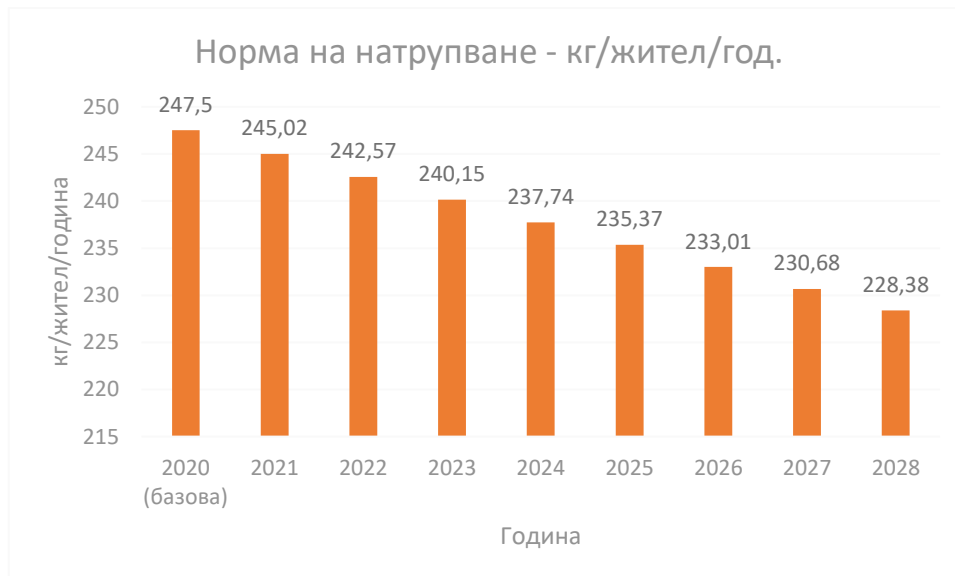
- **Налични данни:** използвани са данни за населението на общината по данни на НСИ за периода 2016 – 2020 г., данни за нормата на натрупване за периода 2016 -2020 г., изчислени на база на населението и общите количества образувани битови отпадъци в община Лъки по години;
- **Използвани данни за прогнозата:** брой на населението и демографска прогноза за периода 2021 – 2028 г., посочени в предходната таблица; Норми на натрупване за периода 2016-2020 г., изчислени на база на броя на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

населението и общите количества образувани битови отпадъци в община Лъки по години;

- **Хипотеза на прогнозата:** определяне на средната норма на натрупване на жител на година на общината; Норма на натрупване на отпадъците, като функция на икономическото развитие; намаляване на ръста на нарастване в следствие на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци.

Фигура 6 Прогнозна норма на натрупване за община Лъки за периода 2021 – 2028 г.

От направената прогноза е видно, че към 2028 г. „нормата на натрупване“ на отпадъци за един жител на година в община Лъки ще бъде 228,38 кг/ж. Намаляването на количествата отпадъци се обосновава от предприеманите мерки от община Лъки, които са насочени към предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци. Намаляването също така е повлияно и от очакваното намаление на населението. Изчислената норма на натрупване за 2028г. е малко под определената норма за населените места с население под 3 хиляди, а именно 241,7 кг/ж/г., съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци и значително под осреднените стойности за нормата на натрупване в България от 407 кг/г/ж, съгласно НПУО 2021 – 2028 г.

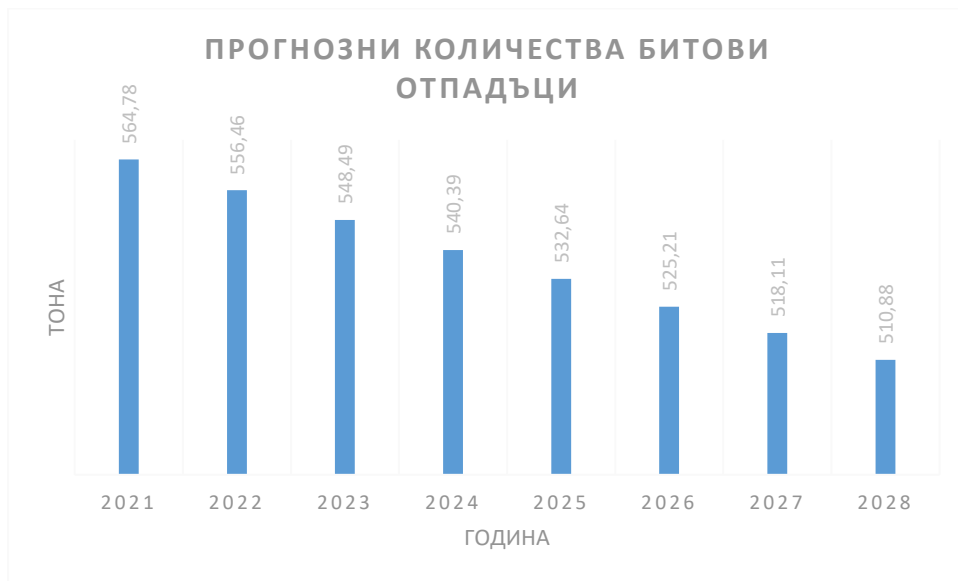
3. Прогнозни количества битови отпадъци

Прогнозата на количествата образувани отпадъци е определена като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване, представено в следващата графика:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Фигура 7 Прогнозни количества битови отпадъци за община Лъки за периода 2021 – 2028 г

4. Прогнозни количества рециклируеми отпадъци

За целите на програмата са изготвени прогнози, които са от типа целеви прогнози, каквито са прогнозите за разделното събиране на отпадъци по източници. Този тип прогнози отчитат влиянието на управленски фактори в община Лъки, които имат важно значение за развитието на процесите по управление и третиране на отпадъци. Такива прогнози са например прогнозите за разделно събирани отпадъците като: отпадъци от опаковки, зелени биоразградими, едрогабаритни отпадъци и др.

Прогнозата за количествата отпадъци за повторна употреба и рециклиране, за достигане на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 на ЗУО

В следващата таблица са представени прогнозните количества рециклируеми отпадъци (полезна фракция от хартия и картон, пластмаса и стъкло), съгласно данни от морфологичния анализ на състава и количествата на битовите отпадъци в община Лъки проведен през 2019 г.

За изчисления на прогнозните количества рециклируеми отпадъци са извършени следните допускания: морфологичния състав остава постоянен (в %), а количествата от всеки вид отпадък се променят в зависимост от промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

Таблица 6 Прогнозни количества рециклируеми отпадъци от хартия и картон, пластмаса и стъкло

година %	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Прогнозно количество битови отпадъци	564.78	556.46	548.49	540.39	532.64	525.21	518.11	510.88

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

фракция	%спрямо морфология								
хартия	4,89%	27.62	27.21	26.82	26.43	26.05	25.68	25.34	24.98
картон	4,41%	24.91	24.54	24.19	23.83	23.49	23.16	22.85	22.53
пластмаса	12,20%	68.90	67.89	66.92	65.93	64.98	64.08	63.21	62.33
стъкло	4,17%	23.55	23.20	22.87	22.53	22.21	21.90	21.61	21.30
метали	3,05%	17.23	16.97	16.73	16.48	16.25	16.02	15.80	15.58

Към 2028 година, пластмасовите отпадъци продължават да имат най-голяма процентна тежест от общото прогнозно количество отпадъци.

5. Прогноза за количествата биоразградими отпадъци

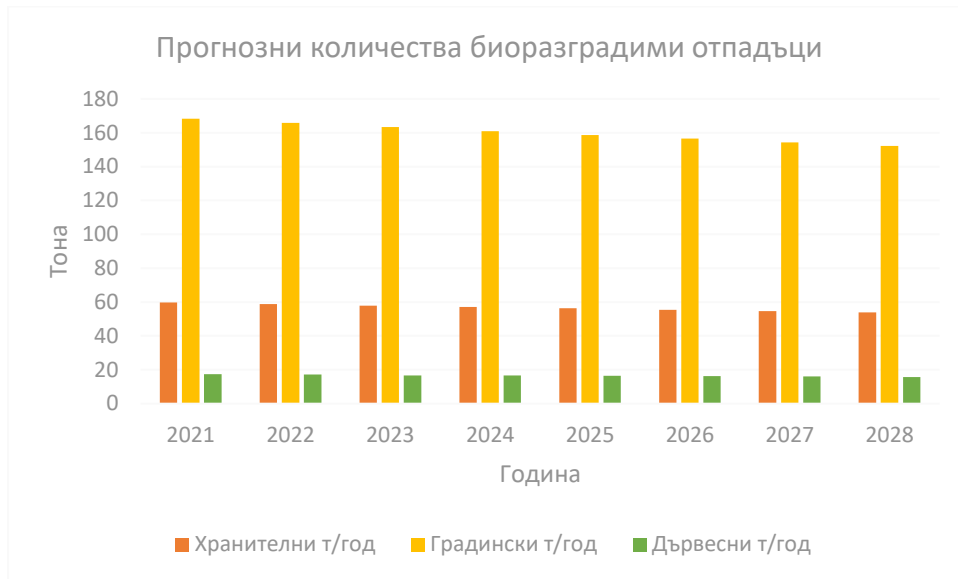
С чл. 31, ал.1, т.2 на ЗУО се определя, че най-късно до 31 декември 2020 г., трябва да се ограничи количеството на депонираните биоразградими отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци определя разрешените за депониране биоразградими отпадъци за 2020 г. на 109 кг/жител.

Община Лъки няма изградена система за събиране на зелените отпадъци, генерирани на територията на общината – клони, дървета, трева, които се събират от паркове, градини, междублокови пространства и дворове. Към 31.12.2020г. Общинско предприятие „Чистота“ събира и транспортира зелени отпадъци от домакинствата по график.

В тази връзка прогнозата е разработена на база данните от морфологичния състав на битовите отпадъци на община Лъки, който отчита и генерираните отпадъци от домакинствата и събраните отпадъци от системите за разделно събиране на биоотпадъци от паркове и градини, домакинства, административни сгради, търговски обекти и др.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Фигура 8 Прогнозни изчисления за количествата биоразградими отпадъци, съгласно данни от морфологичния състав на отпадъците

Съгласно представената прогноза за периода 2021-2028 г. , се очаква намаляване на количествата биоразградими отпадъци, образувани на територията на община Лъки с над 10%.

6. Прогнозни количества строителни отпадъци

На територията на община Лъки няма изградена инсталации за третиране на строителни отпадъци. Отпадъците от строителни и ремонтни дейности се използват за запълване на подпорни стени, горски и местни пътища и др. в самата община.

Прогнозата за количествата строителни отпадъци, които ще се образуват е разработена на база наблюдавания среден процент на намаление на количествата строителни отпадъци за предходните 3 календарни години, в размер на 28,7 %.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Фигура 9 Прогнозни количества строителни отпадъци за периода 2021 – 2028 г. (собствени изчисления)

Съгласно информация от Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г., налично на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите (МОСВ), в България се наблюдава тенденция в посока намаление на количествата образувани строителни отпадъци, което ясно се наблюдава и за община Лъки. Въпреки отчетената тенденция към намаляване на количествата строителни отпадъци, общината е необходимо да продължи усилията в областта на изграждане и разширяване на система за събиране и третиране на строителни отпадъци, генерирани на територията ѝ, с оглед заложените в нормативните документи цели.

7. Прогнозни количества депонирани отпадъци

За изготвяне на прогнозите за количествата на депонирани битови отпадъци е използвано следната хипотеза: използвано е наблюдаваното процентно намаление на количествата на депонирани битови отпадъци за последните 3 отчетни години (2018-2020), както следва:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Фигура 10 Прогнозни количества депонирани битови отпадъци

Съгласно прогнозните количества за генерираните битови отпадъци на община Лъки и съпоставката с прогнозата на депонираните количества битови отпадъци се наблюдава ясна тенденция, че община Лъки е далеч над 10% на депониран отпадък от общо генерираните отпадъци на територията на общината до 2028 г. Въпреки, че общото количество депонирани отпадъци намалява видимо, прогнозното количество депониран отпадък за 2028 г. е 423,7 тона, а общо генерираните отпадъци за същата година са изчислени на 551,55 тона. Това показва, че общината трудно би постигнала нормативното задължение до 2035г., поради което е необходимо да бъдат предприети допълнителни управленски решения от страна на общината.

V. SWOT АНАЛИЗ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в община Лъки е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно – фактори, които се явяват заплаха. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

Методът цели да установи:

- Кои са силните и слабите страни на община Лъки - характеристиките на вътрешната структура?
- Кои са възможностите и най-сериозните заплахи, които стоят пред развитието на общината - характеристиките на външната среда?

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможностите и заплахите, от друга страна?
- Кои са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие?

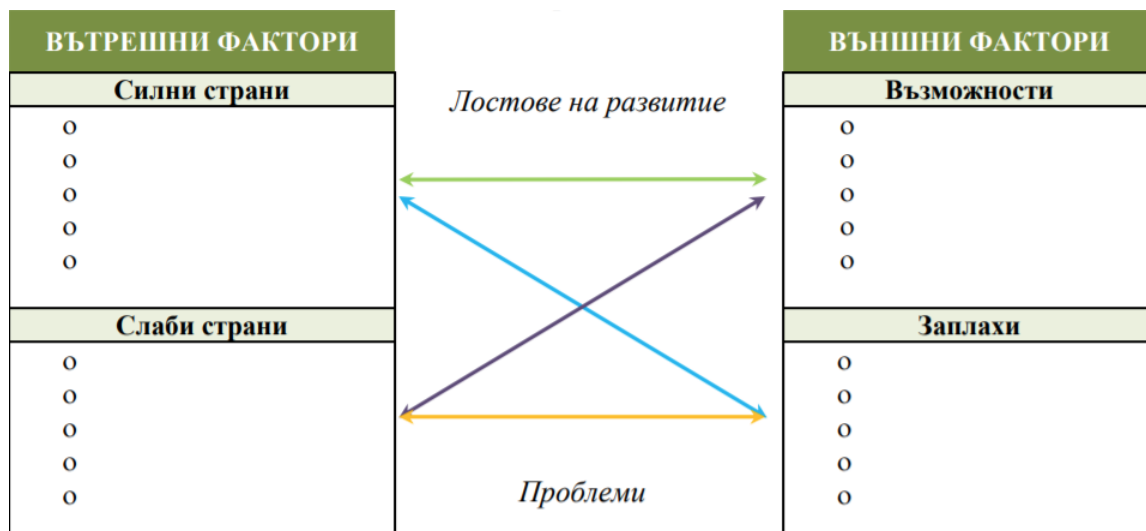
Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго предимство, което притежава община Лъки в сравнение с други сходни общини, или в сравнение със средното за страната. Силната страна е отличително качество, което показва кои са предимствата на региона.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общината. Те характеризират изоставането на разглежданата област спрямо други общности с които се правят сравнения, или спрямо поставени изисквания.

Възможности. Те представляват най-благоприятните елементи на външната среда за развитието на общината.

Заплахи. Това са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за изследваната област. Те поставят най-големите бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Матрица на SWOT анализа. Тя представлява таблица, която се състои от четири квадранта, в които се подреждат и визуално представят основните характеристики на управлението на отпадъците (вж. схемата по-долу). Обикновено попълването на четирите квадранта обобщава резултатите от аналитичната част на стратегическия документ и изводите и препоръките, направени в края на всеки анализ. При извършване на SWOT анализа могат да се разкрият множество силни и слаби страни, възможности и заплахи.

Легенда:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

как да се използват силните страни, за да не се пропуснат наличните възможности

как да се използват силните страни за намаляване на заплахите

как да се използват възможностите за неутрализиране на слабите страни

кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите

Резултатите от SWOT -анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и целите за управлението на отпадъците на община Лъки, както и направата на периодична оценка и предприемането на мерки (дейности) за коригиране. Сравнителният анализ за територията на община Лъки е представен в следващата таблица:

Фигура 11 Силни и слаби страни, възможности и заплахи

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> ○ Наличие на действащ Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци - Асеновград; ○ Услугата по сметосъбиране и сметоизвозване се предоставя във всички населени места от община Лъки, като е обхванато 100 % от населението ○ За анализирания период 2016-2020 година, образуваните количества битови отпадъци на територията на общината плавно намаляват ○ Събирането и транспортирането на битови отпадъците се извършва от ОП „Чистота“ по график ○ Разработен и приет План за интегрирано развитие на община Лъки за 2021-2027 с включени конкретни мерки в областта на управление на отпадъците. ○ Общината е обезпечена с нормативни и програмни документи на общинско ниво. ○ Обезпечени са контролните правомощия на кмета на общината в съответствие със ЗУО, както по отношение обхвата, така и по отношение регламентирания видове контрол и минималната честота на контролните проверки.. ○ Дейностите, подпомагани от общината на принципа „разширена отговорност на производителя“, са обхванати частично 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Възможност за разширяване на обхвата на системите за разделно събиране на отпадъци. ○ Увеличаване на количествата разделно събрани, масово разпространени -отпадъци от опаковки (пластмаса, хартия, стъкло и метал); ○ Разширяване на методите за последващо третиране на разделно събраните отпадъци чрез създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба и/или създаване на площадки за разделно събрани отпадъци. ○ Реализиране на повече административни мерки, които да стимулират в по-голяма степен населението да участват активно в бъдещите инициативите и проекти на община Лъки ○ Подобряване на съществуващата система за събиране на смесени битови отпадъци (напр. намаляване на ръчния труд, обследване на възможностите за промяна на броя и вида на поставените контейнери и др.); ○ Изготвяне на нов подход за формиране на такса битови отпадъци, който да отразява в максимална степен, както спецификите на дейностите по управление на отпадъците в съответния район, така и праговата поносимост на населението. ○ Доразвиване и надграждане на предприетите инициативи и добри практики за предотвратяване

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

○ Заплащаната такса битови отпадъци от населението в община Лъки за разглеждания период е под прага на социалната поносимост. ○ В Община Лъки приходите от такса битови отпадъци, генерирани от юридическите лица превишават приходите от домакинствата, като превишението е значително. ○ Активността на участие на община Лъки в заседанията на Общите събрания на РСУО Асеновград е много висока, като почти всички общини участват редовно в заседанията. ○ Стартиран е проект с участието на община Лъки и общините членове на РСУО Асеновград за изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Асеновград, с финансиране по ОПОС 2014-2020 ○ Община Лъки е преустановила експлоатацията на старото общинско депо и е предприела частични действия за рекултивацията му. ○ Изградени са предпоставки, които позволяват участието на обществеността за вземане на решения, свързани с управлението на отпадъците – процедури по публични обсъждания, предоставяне на информация чрез различни медии, интернет, информационни табла и др.	○ образуването на отпадъци и подготовката им за повторна употреба. ○ Изграждане на системи за превенция на нерегламентираните сметища и за контрол на рискови участъци, в които се изхвърлят преднамерено отпадъци. ○ Изграждане/обособяване на мобилни пунктове за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, напр.: хартия, пластмаса, стъкло, метали, електрическо и електронно оборудване, батерии, акумулатори, опасни битови отпадъци, излезли от употреба гуми, дрехи, лекарства с изтекъл срок, вкл. едрогабаритни отпадъци. ○ Предоставяне на съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинства, които желаят да се включат в програмата за предотвратяване образуването на отпадъци. ○ Въвеждане на система за разделно събиране на хранителните отпадъци от домакинствата, поставяне на контейнери за събиране на органични отпадъци. ○ Възможност за включването на гражданите (напр. чрез обществени съвети) за подкрепа на осъществяването на функциите по контрола на изпълнението на изискванията и задълженията, произтичащи от Наредбата. ○ Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението. ○ Възможност за създаване на партньорства между общината и институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност ○ Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти за изграждане/доизграждане на елементи на регионалната система;

Слаби страни	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> ○ Все още е голям делът на депонираните отпадъци, което обуславя необходимостта от изграждане на сепарираща и компостираща инсталация ○ Няма създадена система за разделно събиране на всички специфични потоци отпадъци – ЕГО, ИУМПС, текстилни отпадъци, строителни отпадъци, както и опасни отпадъци генерирани от домакинствата. ○ На този етап общината не е изградила системи за разделно събиране на зелени/градински и хранителни/кухненски отпадъци ○ Разходите за управление на отпадъците на един жител в община Лъки надвишават средното за страната (95,91 лв./жител) и надвишават разходите за общини с население под 10 хил. жители – 71,24 лв./жител ○ Разходите на 1 тон отпадък в община Лъки надвишават както средните разходи за страната (143,97 лв./тон отпадък) така и разходите за малки общини (под 10 хил. жители) – 232,24 лв./тон отпадък. ○ Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от община Лъки не отразява последните изменения, съгласно Закона за местни данъци и такси отчитайки, че количеството битови отпадък е водеща основа за определяне на размера на такса битови отпадъци (чл. 67, ал .4 от ЗМДТ) ○ Липса на своевременни превантивни мерки за недопускане образуването на нерегламентирани сметища и своевременното им идентифициране и отстраняване ○ Налице е недостатъчна информираност и стимули за населението, които да осигуряват активното му включване в системата на общината за разделно събиране на битови отпадъци. ○ Няма изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността	<ul style="list-style-type: none"> ○ Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимостта за повишаване на такса за битови ○ Трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управлението на отпадъци ○ Спиране финансирането по оперативните програми, с което да се затрудни реализацията на проекти на общината; ○ Налагане на санкции при неспазване изискванията на националното и европейско законодателство ○ Необходими допълнителни инвестиции за управление на отпадъците съобразно нормативните изисквания и достигане на набелязаните нови цели. ○ Нежелание от страна на гражданите за промяна в начина на събиране на битовите отпадъци – при въвеждане на принципа „замърсителят плаща“ ○ Смесване на различните потоци отпадъци от гражданите, образуване на незаконни сметища

и заинтересованите лица от резултатите, свързани с дейности по управление на отпадъците

- Няма обособен отдел, чиито служители да са ангажирани само с управлението на отпадъците;
- Няма информация за регулярно провеждане на обучения за повишаване на уменията и компетенциите на служителите ангажирани с управлението на отпадъците
- Към 2019 г. (последната отчетна година, налична в ИАОС), община Лъки не е изпълнили целите в изпълнение на изискванията на чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО , предадени за оползотворяване (в т.ч. рециклиране) от общо образуваните битови отпадъци, %

VI. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Основа за формулирането на стратегическите цели при управлението на отпадъците в община Лъки за периода 2021-2028 г. са:

- Целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респективно предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г .,
- Направените изводи от извършените анализи на текущото състояние на управлението на отпадъците на територията на община Лъки;
- SWOT анализът на управление на отпадъците.

В съответствие с това е идентифицирана една генерална цел и три стратегически цели на общинската програма, както следва:

Генерална стратегическа цел: *„Население и бизнес на община Лъки, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“*

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:

- **Цел 1:** **Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;**

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

- **Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;**
- **Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;**

Изборът на конкретни мерки и тяхната комбинация във времето представляват различни алтернативи за достигане на набелязаните цели.

В рамките на НПУО 2021-2028 г. са разработени пет програми, които чрез своите дейности водят до постигане на изпълнението на конкретните програмни цели.

Предвижданията на настоящата програма са, целите да бъдат изпълнени чрез програми и подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни общинската администрацията в община Лъки. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните програми, които са в синхрон с НПУО 2021 – 2028 г., представени в следващата таблица:

Таблица 7 Цели и програми с мерки

Цел	Програма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци в т.ч. вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО в т.ч. вкл. подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Целите на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на община Лъки са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2021- 2028 г.

Планът за действие за постигане на целите, включва идентифицираните мерки, обособени в отделни програми и подпрограми. Изпълнението на включените в тях мерки ще доведе до изпълнението, както на оперативните цели, така и на стратегическите цели на Програмата.

Съобразно принципите и политиките на общината, програмите и плановете за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органа, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

Индикативният бюджет на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на Община Лъки е 433 хил. лева. Мерките в програмите са остойностени на базата на информация за изпълнението на сходни дейности и експертни допускания. За част от мерките не е предвиден бюджет, тъй като те се финансират в рамките на обичайния бюджет на общината за съответната бюджетна година – основно това са мерки с организационен, процедурен и нормативен характер. Индикативният бюджет на отделните подпрограми за управление на отпадъците е посочен в следващата таблица.

Критерии за избор и оценка на мерките.

За оценка на ефективността и приложимостта на различните методи и практики за управление на отпадъците и адаптирането им спрямо постигане на нормативните изисквания са приложени икономически, социални и екологични критерии.

Екологични	Количество предотвратен отпадък тона/годишно Количество отпадък, отклонен от депо (тона/годишно)
Социални	Дял на обхванатото население Възможност за приложение на местно ниво
Икономически	Спестени разходи, лв./годишно Отчита се намаляване на разходите за изграждане на нови депа, отчисления, предварително третиране на отпадъците, депониране.

VII. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ, СЪГЛАСНО НПУО 2021 -2027 г.

За да се постигнат стратегическите цели, заложиени към настоящата програма, трябва да се изпълнят определен набор от дейности. Дейностите за постигане на целите са обособени в програми и подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г., представени по-долу в настоящия раздел.

Изборът на конкретни целенасочени мерки и тяхната комбинация във времето представляват различните алтернативи за достигане на набелязаните цели.

Всяка от програмите и подпрограмите, която трябва да изпълнява община Лъки е представена в текстов и табличен вид. Текстовата част съдържа кратко въведение, в което са представени ключови изисквания, стратегически цели, както и основни съображения свързани с постигането на целите. В табличен вид са представени мерки към съответните подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г. и Методическите указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците, одобрени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г.

Някои от мерките имат т.нар. хоризонтален характер, т.е допринасят за постигането не само на целите на конкретната програма, тъй като те са най-пряко свързани, а и за постигането на целите на други програми и подпрограми. Мерките могат да се групират и като инвестиционни мерки или неинвестиционни мерки или често както се наричат „меки мерки“. "Меките" мерки включват разнообразна палитра от дейности в т.ч.: назначаване на служители към общинските администрации и РСУО; обучение на служители; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни и разяснителни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ (ППОО)

**ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ
ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО
ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**

I. Въведение

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите, с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, и да се намалява зависимостта на ЕС и на страните-членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива(ЕС)2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.
- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).
- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“ и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите-членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028 г. е втората за страната програма.

II. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Съгласно Член 3, точка 12 от Рамкова директива за отпадъците (РДО), респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, под предотвратяване на образуването на отпадъци се разбира: *“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:*

- ✓ *Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- ✓ *Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- ✓ *Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.*

Предотвратяването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. В тази връзка мотото на Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци е „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал”.

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е „повторна употреба“ на продуктите, за което в Рамковата директива за отпадъците е дадено следното определение: „Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени”. Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай-да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.

Повторната употреба следва да се разграничава от действието "подготовка за повторна употреба", за което определението е следното "проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък/излезли от употреба продукти, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка".

Основната разлика между "повторна употреба" и "подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на "подготовка за повторна употреба", въпросният материал е изхвърлен/предаден като отпадък/непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

претапицира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли/предаде същите мебели в център за подготовка за повторна употреба, мебелите се почистят и претапицират с цел да се продадат/подарят за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба. Количествата отпадъци, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Основни участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

За да бъдат постигнати целите за ПОО, се изисква в най-висока степен участието на всички групи от обществения живот и на всички нива. Държавата чрез законодателната и изпълнителната власт трябва да създаде ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци.

Общините, чрез активно участие в различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, могат да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“. Под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО.

Икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти, например за екодизайн на продуктите.

Юридически лица с нестопанска цел, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики, да осъществяват проекти за информационни и образователни кампании, както на национално, така и на местно ниво; да организират дарителски дейности, водещи до ПОО.

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и/или да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтването им. Единствено координираните усилия на всички страни ще доведат до постигането на желаните и необходими резултати. Без активното участие на домакинствата в системите разделно събиране на отпадъци, усилията за постигане на висококачествено рециклиране и връщане на вторични материали за производство не биха дали резултат.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Приложени от община Лъки мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци:

- Изпълнение на Проект „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци” по ос 2 на ОПОС 2014 г. - 2020 г. на РСУО - регион Асеновград” №BG16M1OP002-2.006-0001-C05“
- Разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартия, картон и стъкло. Поставени са специализирани контейнери във всички населени места на общината. Информацията е достъпна на сайта на общината и в страницата на фирмата, която обслужва контейнерите.
- Организирана е система за събиране на някои потоци масово разпространени отпадъци – НУБА, ИУЕЕО;

3. Цели и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2021-2028 г.

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда в резултат на образуването на отпадъци.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образувани отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

План за действие към Програма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО)

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
СЦ 1	1. Насърчаване на домашното компостиране, чрез безвъзмездно предоставяне на съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинствата за зелени и други биоотпадъци.	Съгласно проект (при единична цена на компостер от 540 л. 149 лв. и 5 % домакинства от региона) обща прогнозна стойност 7 хил. лв.	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС, други възможни източници на финансиране	Периодично до края на 2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата	Дял на населението, което извършва компостиране в домашни условия (% от населението в съответния район)	Община Лъки	Домакинства, публични институции (училища, детски градини)
	2. Повишаване на информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и третиране на биоотпадъците, чрез организиране на информационни кампании и редовно предоставяне на актуална информация на живущите за начина и ползите от компостирането, в т.ч. провеждане на редовен мониторинг, гарантиращ правилното протичане на процеса.	При единична цена от 1 хил. лв. на кампания и 5 бр. кампании – 5 хил. лв. прогнозна стойност	Бюджет на община	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани биоотпадъци	Информационни кампании	Брой проведени информационни кампании	Община	Домакинства
СЦ 1	3. Подобряване на системата за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците	Съгласно проект	Бюджет на община, ПОС	Ежегодно до 2028	Увеличено количество	Организирана система за	Организирана система за	Община Лъки	РЦОТБО Асеновград

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	от обществени зелени площи, паркове и градини, чрез разполагане на съдове и закупуване на специализирани транспортни средства са събирани		2021-2027, безлихвен заем ПУДООС		разделно събрани и третираны биоотпадъци	разделно събиране на биоотпадъци	разделно събиране на биоотпадъци		
СЦ 1	4. Обособяване на места за ремонт и/или сътрудничество с ремонтни ателиета (сервизи, шивашки ателиета, ретро магазини - „Vintage“ работилници и др.) за ремонт и/или поправка на употребявани стоки.	10	Бюджет на общината, частни инвестиции, други възможни източници на финансиране	До края на 2028	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой функциониращи обекти, брой сключени договори за сътрудничество	Брой клиенти . Брой или количество на предотвратени отпадъци (т/год.)	Община Лъки	Домакинства, Публични-частни партньорства, НПО
СЦ 1	5. Организиране на кампании/базари за размяна на дрехи, осъществявани на принципа „Остави и вземи“.	5	Бюджет на общината, частни инвестиции други възможни източници на финансиране,	Периодично до края на 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	1 бр. планирани кампании/базари на година	Ежегодни проведени кампании/базари	Община Лъки	Домакинства, Публични-частни партньорства, юридически лица и др.
СЦ 1	6. Изготвяне на предварителни проучвания и осигуряване на икономически стимули за малки местни предприятия за продажба на продукти в насипно и наливно състояние, които да се пълнят в собствени съдове на клиентите.	Н.п.	-	До края на 2025 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой подадени заявления за отпускане на икономически стимули.	Брой или количество предотвратени отпадъци (т/бр./год.)	Община Лъки	Домакинства, юридически лица, НПО

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1	7. Изготвяне на предварително проучване за въвеждане на икономически стимули за разделно събиране на отпадъци.	10	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Бюджет на общината, частни инвестиции, ПУДООС, други възможни източници на финансиране	До края на 2026 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Изготвено проучване	Въвеждане на икономически инструменти за прилагане на принципа „Плащаш по-малко, ако поставиш отпадъка си на правилното място“	Община Лъки	Домакинства, юридически лица, НПО
СЦ 1	8. Провеждане на редовни кампании (пролет и есен) за събиране на текстил(дрехи и обувки), хартия и картон (стари учебници, учебни помагала, тетрадки и др.) от учебни заведения на територията на община Лъки, с образователна цел.	5	Бюджет на общината, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	1 брой проведени кампании на година	Брой или количество предотвратени отпадъци (т/год.)	Община Лъки	Училища, Публични-частни партньорства, НПО
СЦ 1	9. Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез подобряване електронното управление и електронни административни услуги, прилагани в общината.	Съгласно проект - обща прогнозна стойност за 5 хил. лв.	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Намаляващо количество употребена хартия и други офис консумативи от общинската администрация	Услуги, предоставяни чрез е-портал /брой/	Община Лъки	Държавни и общинска администрация

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1	10. Поддържане на съществуващите и изграждане на нови чешми за питейна вода в обществени пространства като мярка за намаляване на използването на бутилирана вода и образуването на отпадъци от опаковки	10	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Брой новоизградени обекти	Брой реновирани и/или изградени нови чешми за питейна вода, минимум 10 броя	Община Лъки	Домакинства, НПО, и др.
СЦ 1	11. Изготвяне на проучване на възможността за определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до предотвратяване на образуването на отпадъци и/или повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински уреди и пр.);	Н.п.	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	До края на 2025 г.	Диференциран патентен данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Промяна на наредбата за МДТ в частта, в която са изброени дейностите с патентен данък, с оглед диференцирането им в отделни позиции за патентния данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Брой лица, възползващи се от минимална ставка за патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна употреба на продукти и оттам - до прилагане на политиките за ПО	Община Лъки	Домакинства, лица, чиято дейност пряко води до предотвратяване на образуването на отпадъци и повторна употреба на дадени продукти
СЦ 1	12. Разработване на указания и залагане на изискване за провеждане на „зелени“ обществени поръчки с вкл. критерии за предотвратяване образуването на отпадъци и за еко маркировки.	Н.п.	-	До края на 2028 г.	Предотвратяване образуването на отпадъци	Ежегодно – брой проведени „зелени“ обществени поръчки	До края на програмата 30% от обществените поръчки в общината са „зелени“	Община Лъки	-

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1	13. Провеждане на прояви в рамките на Европейската седмица за намаляване на отпадъците (ЕСНО).	3	Бюджет на общината, отчисления по чл. 64 от ЗУО, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Повишена осведомеността на гражданите и включването им различни инициативи	Брой проведени инициативи годишно; Брой участници	Брой проведени инициативи	Община Лъки	Граждани, НПО, юридически лица, Организации по оползотворяване и др.
СЦ 1	14. Повишаване осведомеността на учениците за предотвратяване образуването на отпадъци, в началното, основното и средното образование чрез: - Организиране на срещи с общинската администрация - Прожектиране на филми за отпадъците; - Приложни изкуства – изработване на творения от вторични суровини, повторна употреба на стари вещи и материали и др.	10	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Повишаване осведомеността на учениците.	Организиране на информационни кампании/събития	Брой проведени информационни кампании;	Община Лъки	Общински институции, училища, НПО, Министерство на образованието
СЦ 1	15. Промени в Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги относно определяне „такса за битови отпадъци“ на база количество.	Н.п.	-	До края на 2025 г.	Прилагане на принципа „замърсителя плаща“	Количество битови отпадъци преди и след въвеждане на промяната на начина на изчисляване на ТБО	Тенденция за намаляване на годишното количество генерирани битови отпадъци на жител	Община Лъки	Домакинства, общински съвет Лъки, юридически лица

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1	16. Изпълнение на целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПО	При единична цена от 1000 лв. на кампании и 3 бр. кампании – 3 хил. лв. прогнозна стойност	Бюджет на общини	Ежегодно до края на 2028	Гражданите са запознати с ползите от ПО и възможните действия от страна на домакинствата за прилагане на мерки за ПО в ежедневието	Брой реализирани кампании на общинско ниво	До края на програмата са проведени поне четири кампании на общинско ниво	Община Лъки	НПО, медии, други
СЦ 1	17. Изготвяне и прилагане на планове от общината за предотвратяване образуването на отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	5	Бюджет на община	До края на 2027 г.	Предотвратени битови отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове/изпълнен и мерки за ПО в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	Всички общински звена са разработили планове и прилагат мерки от тях	Община Лъки	Общински звена

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

** В индикативния бюджет не е включена стойността на мярката - Подобряване на системата за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини, чрез разполагане на съдове и закупуване на специализирани транспортни средства за събиране.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

**ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ
ИЗПОЛЗВАНЕ**

I. Въведение

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

За да помогне страните членки на ЕС в постигането на целите за намаляване наполовина на хранителните отпадъци, с Директива 2018/851 от 2018 г. ЕК се ангажира да:

- разработи обща методология на ЕС за измерване на количеството на хранителните отпадъци и определяне на подходящи показатели
- създаде платформа с участието на страните членки и заинтересованите страни с цел да допринесе за постигането на целите за устойчиво развитие по отношение на хранителните отпадъци чрез обмен на най-добри практики и оценка на постигнатия във времето напредък
- предприеме мерки за разясняване на законодателството на ЕС относно отпадъците, храните и фуражите и за улесняване на даряването на храна, както и на използването на продукти, които вече не се използват за храна
- проучи начини за подобряване на използването на посочените дати, особено „най-добър до“, върху храните от участниците в хранителната верига и тяхното разбиране от потребителите.

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г. , който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци).
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в т.ч.

хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране.

- Закон за храните. Глава шеста "в" от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване, както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“

Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „хранителни отпадъци“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“ в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора.

Общото количество на хранителните отпадъци в страната през 2018 г. възлиза на близо 500 хил. тона, от които близо 57% са хранителните отпадъци с битов характер.

Съгласно данни от НПУО 2021-2028 г. домакинствата са основният източник на образуване на хранителни отпадъци и в страната и в ЕС, следвани от сектора на преработка и производство на храни. Ето защо намаляването на количествата хранителни отпадъци е необходимо по всички източници на образуване и най-вече хранителните отпадъци с битов характер и от преработка и производство на храни.

II. Цели и мерки за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в община Лъки за периода 2021-2028 г.

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на хранителните отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/действия, които са представени в Плана за действие към настоящата подпрограма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

Понастоящем в България няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така на национално ниво няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички етапи на хранителната верига – първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата. РСУО Асеновград, член на което е община Лъки, попада в индикативен списък на РСУО (Приложение 8 към НПУО 2021-2028 г.), в които е необходимо да се осигурят инсталации за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранително отпадъци.

В Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци са предвидени както меки мерки, така и инвестиционни мерки. Инвестиционните са насочени основно към реализация на проекти за изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, инсталации за рециклиране, инсталации за компостиране, създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и др. „Меките“ мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и др.

Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;
- повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загуба и разхищението на храни;
- повишаване на информираността на различни целеви групи (общини, НПО, бизнес, домакинства и др.) по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- стимулиране на даряването на храни.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
СЦ 1	1. Изготвяне и прилагане на планове от общината за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в общински, социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци.	Съгласно проекти – обща прогнозна стойност 2 хил. лв.	Общински бюджет, ПОС 2021-2027 г., ПУДООС, други възможни източници на финансиране	До края на 2025 г.	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове	В края на програмния период всички звена генериращи хранителни отпадъци, са разработили планове и прилагат мерки от тях	Община Лъки	Общински звена, социални, здравни и образователни институции.
СЦ 1	2. Осигуряване на надеждна информация за количествата образувани хранителни отпадъци	Съгласно проекти – обща прогнозна стойност 2 хил. лв.	Бюджет на община	До края на 2023 г.	Събрана и докладвана към ЕК информация за количествата образувани хранителни отпадъци	Брой изпратени въпросници	2 бр. изготвени доклада	Община Лъки	Общински звена, браншови асоциации и сдружения на производители и търговци на храни

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Деиности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДТВРЯТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
СЦ 1	3. Изграждане на система за разделно събиране на хранителни отпадъци чрез включването на домакинства, заведения за обществено хранене, пазари и др., включително чрез осигуряване на контейнери за събиране органични отпадъци, както и нормативното уреждането на това задължение, чрез изменение на текстовете на Наредбата, обхващащи този ангажимент.	50	Общински бюджет, ПОС 2021-2027 г., ПУДООС частни инвестиции, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Увеличаване количеството на разделно събрани хранителни отпадъци	Поставяне на кафяви кофи до цветните кофи за рециклируеми отпадъци във всички райони на община Лъки. Брой обхванати обекти; бр. етажни собствениости; % обхванато население. Изготвен проект на изменение на Наредбата	Количество разделно събрани хранителни отпадъци	Община Лъки	Домакинства, пазари, заведения за обществено хранене и др.
СЦ 1	4. Разработване на механизъм за контрол и възможност за прилагане на санкции от страна на общинските пазари, при неспазване на указанията за управление на хранителните отпадъци от страна на търговците на тяхната територия.	Н.п.		До края на 2023 г.	Предотвратяване образуването на хранителни отпадъци	Разработен механизъм	Брой наложени санкции;	Община Лъки	Общински пазари, общински съвет Лъки
СЦ 1	5. Подготовка и изпълнение на демонстрационни и/или проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	50	Бюджет на община, "Програма околна среда 2021-2027",	До края на 2028 г.	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита,	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Брой изпълнени проекти	Община Лъки	Общински звена, юридически лица със стопанска цел

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДТВЪРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
			други възможни източници на финансиране		ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики				
СЦ1	6. Разработване на практически наръчници, за повишаване на осведомеността на населението, фокусиращи се върху правилното съхранение на храните и как месечното планиране на храната и свързаните рецепти могат да намалят хранителните остатъци.	Н.п.	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	До края на 2024 г.	Предотвратяване образуването на хранителни отпадъци	Разработен наръчник;	брой сваления; брой раздадени материали	Община Лъки	Домакинства, НПО, юридически лица, образователни институции
СЦ1	7. Повишаване на осведомеността за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци посредством информационни/образователни кампании, както и предоставяне на информация относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти .	При единична цена от 1 хил. лв на кампания и 5 бр. кампания – 5 хил. лв. прогнозна стойност	Бюджет на община, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Повишаване осведомеността на гражданите и юридическите лица.	5 броя проведени кампании	До края на програмата са проведени поне 5 кампании на общинско ниво	Община Лъки	Домакинства, юридически лица, общински звена, институции, НПО, медии и др.
	8. Подкрепа на дейността на организация/и, които организират и осъществяват даряването на храни преди изтичането на срока на годност	Н.п.	"Програма за храни и/или основно материално	До края на 2028	Институционално обезпечаване на дейностите по организиране и осъществяване	В проекта на "Програма за храни и/или основно материално	"Програма за храни и/или основно материално подпомагане "	МТСП	Българска хранителна банка; други организации, които имат

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
			подпомагане " 2021-2027		даряването на храни	подпомагане " 2021-2027 е включена мярка за финансиране дейността на организация/и в сферата на даряване на храни преди изтичане срока на годност, възможно с директен бенефициент Българска хранителна банка	2021-2027 г. е сключила договор за безвъзмездна финансова помощ с организация/и в сферата на даряване на храни преди изтичане срока на годност, вкл. широка информационна кампания		капацитет и значителен опит с дейности по събиране и даряване на храни преди изтичане срока на годност

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**

I. Въведение

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране;
- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло
- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации
- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълняват посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране
- друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълняват задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура
- нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци
- вече функционират инсталации за отделяне на полезните компоненти от битовите отпадъци като резултат от изграждането им посредством публично-частно партньорство между организациите по оползотворяване за отпадъци от опаковки,

както и финансово подпомагане чрез ПУДООС, на някои от тях.

- Разработени, одобрени и финансирани проекти по ОПОС в рамките на последните два програмни периода. С реализацията на проектите за регионални системи по ОПОС 2007-2013 г. са изградени и 11 сепариращи, 18 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 1 инсталация за анаеробно разграждане на хранителни отпадъци. По ОПОС 2014-2020 г. са подписани договори и в процес на изграждане са 35 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 3 броя анаеробни инсталации. След тяхното изграждане и въвеждане в експлоатация в страната ще функционират 53 инсталации за компостиране за зелени отпадъци и 4 инсталации за анаеробно разграждане.
- Над 6 млн. жители на страната са обхванати от системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки от хартия и метал, пластмаса и стъкло. Това е важна предпоставка за изпълнение не само на националните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, но е принос за изпълнение на общинските и националните цели по настоящата програма за рециклиране на поне 50% от битовите отпадъци до 2020 г. Към настоящия момент в системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки са обхванати 207 общини.
- Проведени са обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики в тази област.

Според Заповед №17 от 17.01.2023 г. на Изпълнителния Директор на ИАОС относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1. т. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2019 година 33 общини (12% от Общините в България) изпълняват заложените цели по чл. 31 (подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци). Съгласно горесцитираната заповед, Община Лъки е постигнала степен на рециклиране 4% за календарната 2019 г., което се явява неизпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.

II. Цели и мерки към програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г.
– 2028Г.

като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

В резултат от изпълнението на мерките от програмата до 2030 г. минимум 55% от общото тегло на битовите отпадъци следва да бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

План за действие към Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	1. Изграждане на нови и/или разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на битови отпадъци.	10	ПОС 2021-2027, общински бюджет и други източници на финансиране други възможни източници на финансиране,	До края на 2028 г.	Изградена нова система и/или разширена съществуваща система за разделно събиране на битови отпадъци	Бр. изготвени проекти	1 бр. нова и/или разширена система за разделно събиране на битови отпадъци	Община Лъки	УО на ПОС, Домакинства, юридически лица, организации по оползотворяване
СЦ 2	2. Изграждане и поддържане на центрове за извършване на дейности по повторна употреба, подготовка за повторна употреба и предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата на общината	100	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., ПРЧР, частни инвестиции, Бюджет на общината, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Увеличаване на количеството разделно събрани и предотвратени отпадъци.	Брой центрове за повторна употреба/точки за повторна употреба	Поне 1 брой. център за повторна употреба/точки за повторна употреба	Община Лъки	Домакинства, НПО, социални институции, районни администрации, Публични-частни партньорства.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
СЦ 2	3. Широко информиране на населението за точните местонахождения на местата за предаване и площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки и др.	При единична цена от 1000 лв. на кампания и 2 бр. кампания – 2хил. лв. прогнозна стойност	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода до 2028 г.	Обществеността е информирана относно местонахождението на местата за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани	Разработване и предоставяне на информационни материали и публикуването им на интернет страниците на общината и/или на други информационни платформи	5 броя информационни кампании, Нарастващ брой преглеждания на информацията на интернет сайтовете; свалени мобилни приложения и др.	Община Лъки	Домакинства, юридически лица, медии и др.
	4. Планиране и осъществяване на проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на отпадъците от търговски, административни, стопански и др. обекти, както и за изпълнение на сключени договори с фирми.	н.п	-	Ежегодно до 2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Ежемесечни планирани проверки	Брой осъществени проверки във всички райони и населени места от общината	Община Лъки	-

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
СЦ 2	5. Разработване и предоставяне на информация на юридическите лица на най-ранен етап при подписване или при предоставяне на разрешения за извършване на търговска дейност на договори със община Лъки или общинските предприятия и търговски дружества, за начина и правилата за управление на различните потоци отпадъци, които търговците генерират. Създаване на правила, които да бъдат част от договори за наем на общински обекти.	Н.п.	-	До края на 2023 г.	Повишаване осведомеността на юридическите лица и подобряване на управлението на отпадъците	Създаване на образец от правила, "Наръчник", който да е приложение към договорите.	Брой информирани търговци Брой сключени договори за наем с приложени образци.	Община Лъки, общински пазари и др. общински структури, напр. болници, поликлиники, училища, детски градини и др.	Юридически лица,
СЦ 2	6. Прилагане от общината на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги в рамките на план-сметката на общината	Н. п.	-	До края на 2025 г	Приложен е принципа "замърсителят плаща" по отношение определяне размера на такса битови отпадъци	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Община Лъки	общински съвет Лъки
СЦ 2	7. Прилагане на финансови стимули към гражданите, прилагащи разделно събиране на отпадъци и предаващи за рециклиране битови отпадъци	Н. п.		До края на 2028 г.	Осигурен данъчен стимул на домакинствата	Промена в размера на ТБО	Брой домакинства и юридически лица получили финансов стимул за ТБО за разделно събиране на отпадъци	община Лъки	общински съвет Лъки
СЦ 2	8. Разработване, внедряване и популяризиране на система за бонус	Н.п.		До края на 2024 г.	Насърчаване гражданите да събират	брой граждани участващи в	Обхванато население, което участва в	община Лъки	Граждани, общински

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
	точки, при предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата.				разделно и увеличаване на количествата рециклирани отпадъци	системата за бонус точки	системата за бонус точки		съвет Лъки и др.
СЦ2	9. Привличане на интереса и улесняване на процеса на разделно събиране за учениците в общинските учебни заведения	5	Общински бюджет, "Програма за околна среда 2021-2027" и други източници на финансиране	До края на 2028 г.	Повишени количества разделно събрани битови отпадъци	Бр. обхванати учебни заведения	Бр. проведени кампании	община Лъки	Учебни заведения
СЦ2	10. Прилагане и поддържане на система за проследяване на количествата на отпадъците при въвеждане на принципа замърсителят плаща.	10	Общински бюджет, ПОС 2021 – 2027 г., ПУДООС, други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Повишаване ефективността на общинската система за управление на отпадъците	Внедрена система за проследяване количествата на отпадъците	Намаляване на оперативните разходи за управление на отпадъците.	община Лъки	Фирми по сметосъбиране, РСУО, Организации по оползотворяване
СЦ2	11. Проучване на възможностите на общината за въвеждане на кръгови модели, които да подкрепят кръгова икономика за приоритетните потоци отпадъци: <ul style="list-style-type: none"> хранителни продукти и битови хранителни отпадъци; бързооборотни стоки и отпадъци от преработката при промишлено производство на напитки; 	10	Общински бюджет, ПОС 2021 – 2027 г., ПУДООС, други възможни източници на финансиране	До края на 2024 г.	Въвеждане на кръговата икономика за определени потоци отпадъци.	Възложено проучване	Проведено проучване и брой идентифицирани кръгови модели	Община Лъки	Домакинства, юридически лица, Организации по оползотворяване, НПО, научни институции и др.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
	<ul style="list-style-type: none"> • опаковки и отпадъци от опаковки; • електрическо и електронно оборудване и отпадъци от ЕЕО; • текстилни изделия и отпадъци от текстил; • мебели и отпадъци от производство на мебели; • строителни отпадъци; • автомобили и ИУМПС. 								
СП2	12. Разработване на общинска програма за кръгова икономика	10	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	До края на 2024 г.	Подобряване управлението на отпадъците в съответствие с йерархията за управление на отпадъците.	Разработена програма	Намаляване количествата депонирани отпадъци	община Лъки	-
СП2	13. Провеждане от общината на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинските програми за управление на отпадъците	При единична цена от 1000 лв. на кампания и 2 бр. кампания – 2хил. лв. прогнозна стойност	Общински бюджет, "Програма за околна среда 2021-2027" и други източници на финансиране	Ежегодно до 2028 г.	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Проведени поне две информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци на година	Ежегодно провеждани информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци	Община Лъки	Домакинства, юридически лица, Организации по оползотворяване,

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции/ структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2	14. Създаване и поддържане от общината на електронни регистри на търговските, административните, стопански и други подобни обекти, чиято дейност е свързана с управление на отпадъците	-	Общински бюджет	До края 2025	Създадени регистри на обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците от общините	Създаден и поддържан регистър	Общината има информация за обхвата на обектите, които подлежат на контрол от общините по нормативната уредба за управление на отпадъците	Община Лъки	

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**

I. Въведение

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г. Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

- одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. - в тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:
  - Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.
  - Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.
  - Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

II. Цели и мерки към програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по програмата са свързани с реализацията на процедура за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за околна среда 2021-2027 г. Възможно е и публично – частно партньорство между бизнеса и общината, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

План за действие на Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	1. Обособяване и/или изграждане на площадки за третиране и временно съхранение на строителни отпадъци.	По проект	ПОС 2021-2027; общински бюджет и др. финансови инструменти	До края на 2028 г.	Предотвратяване изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци	Подготовка на проект	Брой обособени/изградени площадки;	Община Лъки	Юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	2. Подсигуряване на специализирани контейнери за събиране на СО и специализиран автомобил за обслужването на съдовете за събиране на СО	По проект	ПОС 2021-2027, и др. финансови инструменти	До края на 2028 г.	Предотвратяване изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор	Брой закупени специализирани контейнери и спец.автомобили	Община Лъки	Граждани, юридически лица и др.
СЦ 2	3. Оползотворяване на строителни отпадъци чрез рекултивация на нарушени терени	50	Общински бюджет	Ежегодно до края на 2028	Намаляване на риска за околната среда и човешкото здраве от	Количество оползотворени СО от домакинствата t/y	Рекултивирана площ, кв.м.	Община Лъки	Държава и юридически лица-

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
					вредното въздействие на тези групи отпадъци				
СЦ 2	4. Въвеждане на механизми за ефективен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци, в т.ч. чрез мерки за дигитализация на контролния процес.	Н.п.		До края на 2028 г.	Контрол относно управлението на строителните отпадъци	Брой планирани проверки	брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Община Лъки	Възложители на инвестиционни проекти
СЦ 2	5. Провеждане на обществени поръчки за строителство на сгради, в изпълнение на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали.	Н.п.		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2024 - 2%; 2025-2028 - 2,5%	Брой обекти; Към 2028 г., 2,5% от влаганите строителни материали са рецикл.	община Лъки	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	6. Провеждане на обществени поръчки за строителство на пътища, в изпълнение на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали.	Н.п.		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2024 - 8%; 2024-2028 -10%	Брой обекти от линейната пътна инфраструктура	община Лъки	Изпълнител/ Строител

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
							Към 2028 - 10%, от влаганите строителни материали са рециклирани		
СЦ 2	7. Провеждане на обществени поръчки за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, в изпълнение на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали.	Н.п.		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2024 - 2%; 2024-2028 -3%	Брой рехабилитирани обекта. Към 2028 - 3% от влаганите строителни материали са рецикл.	община Лъки	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	8. Провеждане на обществени поръчки за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, в изпълнение на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали.	Н.п.		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2024 - 5%; 2024-2028 -8%	Брой обекти с вложени рециклирани и строителни материали. Към 2028 - 8% от обектите са с вложени рециклируе	община Лъки	Изпълнител/ Строител

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
							ми материали.		
СЦ 2	9. Провеждане на обществени поръчки за строителство, в изпълнение на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи.	Н.п		До края на 2028 г.	Оползотворяване на строителни отпадъци	2022-2023 - 8% 2024-2025 - 9% 2026 - 10% 2027 - 11%	Оползотворени обратни насипи. Към 2028 г. - 12% оползотворени строителни отпадъци се използват в обратни насипи.	община Лъки	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	10. Водене на отчетност за количествата на вложените рециклирани материали в строителството за общински обекти.	Н.п.	-	До края на 2028 г.	Изпълнение на изискванията на законодателството	Количества вложени рециклирани строителни материали	Изпълнение на целите за влагане на рециклирани СО	община Лъки	-
СЦ 2	11. Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	Н.п Служебен ангажимент на общините	Общински бюджет	Ежегодно до края на 2028 г.	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно СО и	В годишните планове за извършване на контролна дейност на КО са включени тематични	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци	Община Лъки	Възложители на инвестиционни проекти

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
					Наредбата за СО	проверки относно спазване на изискванията за СО; брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	и Наредбата за строителни отпадъци		
СЦ 2	12. Подготовка и предоставяне на информация на гражданите чрез интернет страницата на общината, и др. за местата и видовете строителни отпадъци, които могат да бъдат предавани.	5	Общински бюджет и други възможни източници и на финансиране	Ежегодно до края на 2028 г.	Осведомяване на гражданите	Актуализиран сайт и разработени приложения	Брой посещения на сайта. Брой сваляния.	община Лъки	Граждани, юридически лица и др.

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

** В индикативния бюджет не е включена стойността на мярката Обособяване и/или изграждане на площадки за третиране и временно съхранение на строителни отпадъци, която ще бъде определена на база изготвен проект, както и мярката Подсигуряване на специализирани контейнери за събиране на СО и специализиран автомобил за обслужването на съдовете за събиране на СО

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

**ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И
ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**

I. Въведение

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки
- ИУМПС
- ИУЕЕО
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Отпадъци от гуми
- Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролята на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Таблица 8 Цели за МРО

Група МРО	Цели
<u>ИУМПС</u>	Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
<u>ИУЕЕО</u>	Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
<u>Отпадъци от отработени масла</u>	Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
<u>Отпадъци от гуми</u>	Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
<u>Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)</u>	Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

Група МРО	Цели
<u>Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори</u>	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
<u>Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори</u>	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък.

Съгласно чл. 19, ал. 3. т. 7 на ЗУО кметът на общината, съвместно с организации по оползотворяване и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци, организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци. Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и поставят условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

За управление на тези специфични потоци отпадъци, община Лъки е сключила договори със следните организации по оползотворяване:

№	Вид на МРО	Организация по оползотворяване
1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)	„ЕЛТЕХРЕСУРС“ АД
2	Отпадъци от батерии и акумулатори (НУБА)	ЕКОБАТЕРИ АД
3	Излезли от употреба гуми (ИУГ)	
4	Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)	
5	Отработени моторни масла (ОММ)	

Източник: община Лъки

II. Цели и мерки към програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО и отпадъци от опаковки

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени МРО и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. В Плана за действие към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

План за действие към Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
СЦ2	УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ								
СЦ 2	1. Разширяване и оптимизиране на системите за разделно събиране на МРО	Н.п.	Фирма или организация	ежегодно	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Справка за разположение на системата	Достъпност на системата за гражданите	Община Лъки	ОО
СЦ2	2.Провеждане на информационните кампании сред обществеността, относно МРО, Съвместно изпълнение на информационни кампании с Организациите по Оползотворяване на масово разпространени отпадъци (за НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС, ИУГ, отработени масла и текстилни отпадъци) и община Лъки	При единична цена от 1000 лв. на кампания и 5 бр. кампания и – 5 хил. лв. прогнозна стойност	Общински бюджет	Ежегодно до 2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведени информационни кампании	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	Община Лъки	ОО
СЦ 2	3.Обобщаване и публикуване на информация за местата за събиране на ИУЕЕО, НУБА, ИУГ и изготвяне на годишна справка за количества отпадъци	1	Общински бюджет	Ежегодно	Прозрачност и информиране на обществеността относно управлението на МРО	Публикуване на информация	Информирание на населението	Община Лъки	ОО

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

СЦ2	4. Разширяване и оптимизиране на системите за разделно събиране на МРО	Н.п.	Фирма или организация	ежегодно	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Справка за разположение на системата	Достъпност на системата за гражданите	Община Лъки	ОО
СЦ2	5. Увеличаване на контрола от страна на общината, относно спазването на забраната за изхвърляне на МРО на нерегламентирани за целта места	Н.п. Служебен ангажимент на общините		2021-2028 г.	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата	Община Лъки	ОО
СЦ2	7. Провеждане на информационни кампании/обучение сред училищата, детските градини и общинските звена за разделното събиране на МРО на територията на общината	При единична цена от 1000 лв на кампания и 3 бр. кампания и – 3 хиляди лв. прогнозна стойност	Бюджет на общината	2021-2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой проведени информационни кампании	Повишена информираността на обществеността по въпросите на управлението на МРО, отчетена при проучвания на общественото мнение	Община Лъки	ОО
СЦ2	65. Възможност за включване на общинските пазари за провеждане на информационни кампании за предотвратяване на образуването на отпадъци, например за ограничаване на пластмасовите торбички и други опаковки.	5	Общински бюджет, други възможни източници на финансиране	Ежегодно в периода До края на 2028 г.	Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	Планирани 5 броя информационни кампании	Брой проведени информационни кампании;	Община Лъки	Юридически лица, домакинства, общински пазари и др.
68.СЦ2	66. Реализиране на проекти за повишаване на осведомеността, информационни и разяснителни кампании сред представители на	10	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Приоритет 2 „Отпадъци“,	До края на 2028 г.	Бизнесът е информиран за възможностите за партньорства	Подготвени и възложени информационни кампании	Проведени поне 2 броя информационни кампании	Община Лъки	Юридически лица, научни организации, НПО и др.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

	местния бизнес, относно възможностите за управление на отпадъците, генерирани от дейността им с цел постигане на ресурсна ефективност и ефекта от това върху околната среда и промяна на поведението на бизнеса в посока кръгова и ниско въглеродна икономика.		Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ (ФМ на ЕИП), частни инвестиции и други възможни източници на финансиране		за промишлена симбиоза и зони за рециклиране				
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

I. Въведение

Необходимостта от разработването на настоящата подпрограма към Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО произтича от нормативно изискване, регламентирано в глава четвърта, раздел II на ЗУО, съгласно което:

- Националният план за управление на отпадъците трябва да съдържа отделна глава за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, включваща и мерки за предотвратяване и повторна употреба (чл. 49, ал. 4, т. 13 от ЗУО);
- Общинските програми за управление на отпадъците се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (чл. 52, ал. 4 от ЗУО);

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. В допълнение при опаковките става въпрос за изключително широк диапазон от опаковани продукти – десетки хиляди вида, което допълнително усложнява организирането на системите за разделното им събиране.

В допълнение към гореизложените цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г.
– 2028Г.

- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са:

Таблица 10 Цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки по години

Група МРО	Цели
<u>Отпадъци от опаковки</u>	<p>До 2025 г.:</p> <p>65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч.</p> <p>Пластмаси: 50%</p> <p>Дърво: 25%</p> <p>Черни метали: 70%</p> <p>Алуминий: 50%</p> <p>Стъкло: 70%</p> <p>Хартия и картон: 75%</p> <p>До 2030 г.:</p> <p>70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в т.ч.:</p> <p>Пластмаси: 55%</p> <p>Дърво: 30%</p> <p>Черни метали: 80%</p> <p>Алуминий: 60%</p> <p>Стъкло: 75%</p> <p>Хартия и картон: 85%</p>

Като се вземат предвид последните тенденции по отношение на опаковките и отпадъците от опаковки, европейските политики относно кръговата икономика и ефективното използване на ресурсите, както и новоприетото европейско законодателство в разглежданата област е целесъобразно достиженията на създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, не само да се запазят, но и да се надграждат и развиват в следващите години.

Община Лъки следва да фокусира вниманието си върху прилагашите и контролните механизми за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване. Това ще доведе не само до екологични ползи (увеличени количества разделно събрани отпадъци от опаковки), но и до намаляване на разходите на общината за събиране и третиране на битовите отпадъци, поради намалени количества смесени битови отпадъци, извозването и третирането, на които общината трябва да финансира.

План за действие към подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
СЦ2	УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ								
СЦ2	1. Актуализиране и поддържане на обобщена електронна информация за обществеността за разделно събиране на отпадъци от опаковки;	1	Бюджет на община и други възможни източници на финансиране	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третираны отпадъци	Брой достигнати потребители	Брой свалена информация	Община Лъки	ОО
СЦ2	2. Организиране на кръгла маса между общинските структури и ОО за обсъждане на необходимостта от разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки с оглед новите цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, вкл. извършване на текущ анализ за необходимата техническа инфраструктура.	3	Бюджет на община и други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Осигурена техническа инфраструктура за разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки и постигане на целите	Съгласуван анализ за необходимата допълнителна техническа инфраструктура	Проведени кръгли маси	Община Лъки	ОО
СЦ2	3. Провеждане на съвместни кампании с организацията по оползотворяване насочени към предотвратяване отпадъците от опаковки, разделно събиране и рециклирането им.	5	Бюджет на община и други възможни източници на	Ежегодно до края на 2028 г.	Повишаване информираността на населението.	Брой проведени информационни кампании.	Увеличаване количеството рециклирани отпадъци от опаковки – t/y	Община Лъки	ОО

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ2	УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ								
			финансиране						
СЦ2	4. Преразглеждане на постигнатите резултати и при необходимост поставяне на нови извиквания в договора с организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки.	Н.п.	-	До края на 2028 г.	Увеличаване на количествата на събраните отпадъци от опаковки.	Увеличаване количествата на предадени за оползотворяване отпадъци от опаковки – t/y	Създадена база данни; Актуален договор с организации по оползотворяване;	Община Лъки	Организации по оползотворяване
СЦ2	5. Осъществяване на проверки и контрол за изпълнение на изискванията от търговски обекти, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване.	Н.п.	-	Ежегодно до 2028 г.	Изпълнение изискванията на законодателството за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки.	Брой извършени проверки Брой съставени актове за нарушение	Всички търговски и др. обекти на територията на общината изпълняват задълженията по чл. 33 от ЗУО	Община Лъки	
СЦ2	6. Минимизиране поставянето на вендинг машини с еднократни пластмасови бутилки и кенове за напитки в административни или общински сгради на територията на община Лъки	Н.п.		До края на 2028 г.	Намаляване на количествата на отпадъци от опаковки	Бр. демонтирани вендинг машини;	Бр. демонтирани вендинг машини;	Община Лъки	Обществени институции (училища, общински центрове, библиотеки) и др.,

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник и финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ2	УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ								
СЦ2	7. Въвеждане на забрана за закупуване на бутилирана вода в малки разфасовки със средства от общинския бюджет и поставяне на диспенсери за вода или филтри за пречистване на вода в административни сгради на община Лъки.	Н.п.		До края на 2024 г.	Намаляване на количествата на отпадъци от опаковки	Бр. поставени диспенсери	Бр. поставени диспенсери	Община Лъки	Обществени институции (училища, общински центрове, библиотеки, и др.
СЦ2	8. В общинската нормативна база, касаеща организиране на масови мероприятия да има изискване за организаторите да не използват пластмасови продукти за еднократна употреба (ППЕУ).	НП	НП	До края на 2025 г.	Намаляване на количествата на отпадъци от опаковки. Ограничаване на употребата на пластмасовите изделия.	Промени в общински наредби, правилници, заповеди	Количество и/или обем на предотвратен и отпадъци	Община Лъки	Обществени институции, НПО, Бизнес, общински съвет Лъки
СЦ2	9. Популяризиране използването на собствени съдове от крайните потребители (т.нар. "bring-your-own") чрез привличане на търговци, които продават храни и напитки.	НП	НП	До края на 2028 г.	Намаляване на количествата на отпадъци от опаковки. Ограничаване на употребата на пластмасовите изделия.	Брой достигнати партньори от бизнеса	Количество и/или обем на предотвратен и отпадъци	Община Лъки	Бизнес, Граждани и др.

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПониРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

I. Въведение

В резултат на изпълнението на подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци, съгласно НПУО 2021-2028, се очаква до 2040 г. на национално ниво количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура
- ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа
- ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците
- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци
- ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол и трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

За периода от 2016-2020г. се наблюдава ясна тенденция за намаляване на количествата образувани битови отпадъци в община Лъки, породено от една страна от намаляващото население на общината през този период, от друга поради предприети и въведени мерки от общината за предотвратяване на количествата отпадъци. С реализацията на проект „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ по ос 2 на ОПОС 2014-Основната цел на проекта е да се осигури необходимият ресурс и капацитет за изграждане и въвеждане в експлоатация на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Асеновград. Според изискванията, всички институции в България, които депонират отпадъци, трябва да намалят драстично количествата на депониране с над 35% на 100%. В проекта се предвижда до 50% намаление, като 12 000 тона от общо 36 000 тона депонирани на година са така наречените зелен и хранителен отпадък.

Въпреки това е необходимо общината да предприеме допълнителни действия за намаляване и отклоняване на отпадъците от депо, особено тези които се депонират директно.

План за действие към Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦЗ	НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ								
СЦЗ	1. Рекултивация на депа и замърсени терени; Продължаване дейностите по рекултивацията на депо край местността „Ивански дол“, с. Югово	по проект	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО, ПУДООС, ДБ, ПОС 2021-2027 г. и други възможни източници на финансиране	До края на 2028 г.	Рекултивирани депа и терени, съгласно нормативните изисквания	Изработен и одобрен проект, но поради прекратяване на финансиране е необходим нов проект	Изпълнение на етап „техническа“ и „биологична рекултивация“, намаляване риска за околната среда.	Община Лъки	ПУДООС, МОСВ
СЦЗ	2. Мониторинг и следексплоатационни грижи на общински депа и нарушени терени	Съгласно плана за мониторинг	Отчисления по чл. 60 от ЗУО; Общински бюджет и други възможни източници на финансиране	До края на 2028	Контрол и последващ мониторинг на параметрите на рекултивирани терени	Информираност на населението за рекултивация на нарушени терени	Създадена организация за контрол	Община Лъки	Общински предприятия и дружества
СЦЗ	3. Периодично почистване на локално образувани натрупвания на отпадъци на нерегламентирани за целта места	5	Общински бюджет и други възможни източници на финансиране	Ежегодно до 2028	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Брой нерегламентиран и замърсявания	Брой/площ почистени терени	Община Лъки	Общинска дейност Чистота,
СЦЗ	4. Провеждане на кампании за пролетно и есенно почистване на населените места в общината	5	Общински бюджет и други възможни	Ежегодно до 2028	Повишено участие на Населението и бизнеса в	брой участници/ кампания количество транспортирани	почистени нерегламентирани сметища на	Община Лъки	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни структури	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦЗ	НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПониРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ								
			източници на финансиране		предотвратяване на риска от стари замърсявания с отпадъци; Почистени нерегламентирани сметища	отпадъци брой почистени нерегламентиран и сметища	територията на общината		

* Бюджетът е индикативен и при определянето му не е включен ръстът на инфлация.

** В индикативния бюджет не е включена стойността на мярката за Рекултивация на депа и замърсени терени;

VIII. КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ

1. Координация с програмни документи на национално ниво

При разработване на настоящата програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, в т.ч.:

- *Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г.*

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси.“

Формулирани са три стратегическите цели в синхрон за настоящата програма, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, като следва:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Направени са прогнози и финансови разчети за необходимите инвестиции за постигане на целите на НПУО.

Изпълнението на програмите с мерки от НПУО следва да осигури достигане на националните цели за управление на отпадъците, произтичащи от европейското законодателство и ЗУО.

Националният план за управление на отпадъците има следната структура и съдържание:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
- Цели и подцели
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите
- Координация с други планове и програми
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на НПУО

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

- Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците

- *Национална програма за развитие: България 2030 г. приета с протокол на Министерски съвет №67 от 02.12.2020 г.*

Националната програма за развитие на БЪЛГАРИЯ 2030 (детайлизирана стратегия) е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всеки сектор на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Ангажиментът за разработване на национален стратегически документ за развитие на страната в средносрочен и дългосрочен период е залегнал в програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017 – 2021 г., приета с Решение №447 на Министерски съвет от 2017 г. При изготвянето на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е отделено специално внимание на Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации (ООН) „Да преобразим света“ и на включените в нея 17 глобални цели за устойчиво развитие. Програмата и Целите са разгледани като рамка на националните политики за развитие, а самата Национална програма за развитие България 2030 – като отговора на правителството за изпълнението им.

Отпадъците са предмет на действия по приоритет 4 от Националната програма „Кръгова и нисковъглеродна икономика“ по Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030.

В подприоритет 4.1. Преход към кръгова икономика са предвидени мерки за въздействие в области Материална ефективност, Управление на отпадъците и Екологични иновации. Въпреки, че мерките са насочени предимно към предприятията и общините не са посочени изрично като отговорни, община Лъки може да вземе предвид планираното въздействие на политиката за управление на отпадъците.

Политиката за устойчиво управление на отпадъците е насочена към превръщане на отпадъците в ресурс и прилагане на йерархия за управление на отпадъците. Усилията на национално ниво са насочени към стимулиране ефективното използване на отпадъците като ресурси в предприятията, чрез повишаване на информираността за ползите от кръговата икономика и насърчаване прилагането на незамърсяващи технологии и внедряването на нови зелени бизнес модели. Мерките са насочени към подкрепа за въвеждане на технологии за рециклиране и оползотворяване и прилагане на режима на разширената отговорност на производителя. Предвижда се прилагането на регулаторни мерки и икономически инструменти за насърчаване на употребата и развитие на пазара на рециклирани суровини и материали. На общинско ниво мерките следва да бъдат насочени към улесняване на достъпа, комуникацията, обмена на бази данни за продукти и производства, както и към насърчаване отговорността на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

производителя за преход към информиран зелен избор на стоки, развиване на партньорства за споделяне на данни, добри практики и технологии.

2. Координация с програмни документи на община Лъки

Програмата за управление на отпадъците на община Лъки 2021-2028 г. е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината. Програмата е синхронизирана и съобразена с Плана за интегрирано развитие на община Лъки за периода 2021-2027 г., Програма за опазване на околната среда на община Лъки до 2028 г и с всички ключови общински програмни документи.

IX. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

В настоящия раздел подробно са разгледани следните нормативни изисквания, във връзка с прилагане на Програмата за управление на отпадъците на община Лъки за периода 2021 – 2028 г.:

- Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Процедура за актуализация на програмата

1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на община Лъки е от ключово значение, с оглед проследяване на напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.

Дейностите по прилагане изпълнението на общински планове и стратегии в областта на околната среда и управлението на отпадъците се извършват от Отдел „Икономически и хуманитарни дейности, стратегии, програми, евроинтеграция и инвестиции, включва в себе си и отдел „Опазване на околната среда, Екология, координация, евроинтеграция и проекти“ (ЕОСКЕПОДП).

2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

За целта той изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците. Отчетът се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и следва да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение
2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината
3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението
  - Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни
  - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им
  - Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година
4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата
5. Заключение

Приложения

Въведението включва уводни бележки, в които се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да се включат и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.

Основната част от документа е отчетът за изпълнение и в нея се представят промени в средата за изпълнение през отчетната; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките се структурира по целите, включени в Програмата за управление на отпадъците. Всяка подпрограма с мерки се отнася към определена цел в програмата, така че изпълнението на мерките в отделните подпрограми се докладва към съответната цел в програмата

В заключителната част се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.

В приложение в табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредъка по изпълнение на програмата.

3. Процедура по актуализация на програмата

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане. Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на община Лъки, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет.

Х. НАСОКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Общи положения

Правото на гражданите на общините да се информират е регламентирано в ЗМСМА. В чл. 22 и чл. 28 от ЗМСМА са регламентираны задълженията на общинския съвет и на кмета във връзка с осигуряване на достъп на гражданите до работата на общинската администрация и актовете на общинския съвет. Провеждането на консултациите на

общините с обществеността при разработване на общински програми за управление на отпадъците следва да се опира на следните основни принципи:

- Прозрачност – проектът на програмата и информацията за разработване на документа са публично достъпни.
- Равнопоставеност – процесът на консултации дава възможност за участие на всички заинтересовани страни и жители на общините от региона.
- Документиране – всички изказани предложения и коментари по време на организираното обществено обсъждане са документирани.
- Обратна връзка – участниците получават отговори относно техните предложения.

Целесъобразно е процесът на обществени консултации да започне още в ранен етап от изготвяне на програмата. Като начало е необходимо да се идентифицират заинтересованите страни, така че да се осигури консултиране на всички важни интереси.

2. Анализ на заинтересованите страни

Под „заинтересованите страни“ в случая се разбират обществени и частни институции, групи от хора или отделни личности, които ще бъдат заинтересовани (пряко засегнати) от общинската програма за управление на отпадъците на община Лъки и ще могат да повлияят върху нейните параметри, приемане и реализиране.

За целите на анализа са идентифицират основните заинтересовани страни, както и техните интереси, отношение и степен на поддръжка по отношение на прилагането на програмата. Анализът на заинтересованите страни се базира върху изготвянето на „матрица“ и „схема за подход“ за работа с всички заинтересовани страни. За целите на анализа, за всяка заинтересована страна са идентифицирани нейната роля и интереси в управлението на отпадъците, и се оценяват:

- (а) доминиращото отношение към базисните принципи на промяната, която ще се предлага от общинската програма;
- (б) посоката на възможно влияние върху изготвянето на програмата (респ. върху принципите и основните цели), както и върху мерките в програмата;
- (в) степента на това влияние.

Отношението и посоката на влияние са оценени както следва:

- положителни (+);
- отрицателни (-) или
- неутрални (~).

Горната класификация произтича от типологията на заинтересованите страни. Субектите с положително отношение и влияние формират групата на „подкрепящите страни“, а тези с отрицателно – групата на страните, които са по-скоро против

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

предвижданата промяна (като цяло или отделни нейни елементи). Онези, които са без ясно изразени интереси и роля, образуват групата на неутралните/колебаещи се страни. Степента на влияние е оценена по следната 5-степенна скала, както следва:

- 1 – не оказва влияние;
- 2 – ограничено влияние;
- 3 – средно влияние;
- 4 – съществено влияние;
- 5 – много силно влияние

По-долу в табличен вид е дадена разработената матрица на заинтересовани страни, при разработката и прилагането на програмата:

Таблица 11 Матрица на влиянието на заинтересованите страни

Заинтересована страна	Основна роля и интереси	Доминиращо отношение	Посока на влияние	Степен на влияние
Регионална инспекция по околна среда и водите (РИОСВ)	Заинтересована във връзка спазване на нормативните документи относно изготвянето на общински/регионални програми за управление на отпадъците, за изпълнение на нормативните документи и др.	+	+	4
Регионална здравна инспекция (РЗИ)	Заинтересована страна относно прилагане на здравно-хигиенни аспекти и опазване на човешкото здраве по отношение управлението и третирането на отпадъци	+	+	3
Население	Жителите на общината се явяват едновременно потребители на услугите, заинтересовани от тяхното качество и задължени лица по смисъла на нормативната уредба за отпадъци.	~ За сега не може да се идентифицира отношението на населението към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап е по-скоро положително	~	2
Търговски обекти, бизнес и др. подобни;	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги, както и задължени лица по смисъла на	~ За сега не може да се	~	2

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ
2021Г. – 2028Г.

представители на бизнес асоциациите;	нормативната уредба за отпадъци.	идентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап е по-скоро положително		
Доставчици на услуги по управление на отпадъци (Оператор на РСУО, фирми за сметосъбиране, организации за оползотворяване на МРО, ОО и др.)	Заинтересовани страни във връзка с прилагане на услуги по управление на отпадъците, съгласно нормативната уредба по управление на отпадъците	+	+	5
Болници (за опасни отпадъци), представени от ръководството на болницата	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците (за опасни отпадъци)	~ За сега не може да се идентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап е по-скоро положително	~	2
ПСОВ на територията на общините, представени от ръководството им	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците	~ За сега не може да се идентифицира им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2

Всяка от основните заинтересовани страни в представената по-горе матрица има конкретна, ясна и активна роля за подобряване на ефективността и ефикасността на управлението на отпадъците. Генераторите на отпадъци (население, бизнес, ПСОВ и болници на територията на съответните общини), имат отговорности за предотвратяване, намаляване и разделно събиране на отпадъците, като тези отговорности са възложени с нормативната уредба както на национално, така и на

общинско ниво. Освен това, предвид промените в количеството и състава на отпадъците, регулаторните органи в лицето на РИОСВ, включително общината, следва да осъществяват постоянен диалог със заинтересованите страни, за да приемат подходящи регулации за подобряване на системата за управление на отпадъците.

3. Методи за провеждане на консултации

Обхватът на възможните методи за взаимодействие с идентифицираните по-горе заинтересованите страни е широк и може да бъде избран съобразно целите на комуникацията – информирание, убеждаване, консултиране.

Чрез информирането общината е необходимо да предостави информация на заинтересованите страни за хода на разработване на Програмата и за нейното съдържание. За целите на информирането е подходящо да се използват съобщения в местните медии и други изяви в средствата за масово осведомяване, както и интернет страницата на всяка една от общините от региона.

Убеждаването се състои в предоставяне на информация и аргументи, чиято цел е да се спечели подкрепата на идентифицираните заинтересованите страни. Убеждаването е също инструмент за взаимодействие между заинтересованите страни с доминиращо влияние с оглед постигане на консенсус между тях по едни или други аспекти на Програмата. За целите на убеждаването могат да се използват работни срещи, кръгли маси, интернет страницата на всяка една от общините от региона, интервюта в средства за масово осведомяване и др.

Чрез консултирането следва да се търси участието на заинтересовани страни, за да се чуят и отчетат техните мнения и коментари и да се анализират различни варианти за развитие. За целите на консултирането могат да се ползват работни срещи, публични обсъждания, интернет допитване, анкетни карти, кръгли маси с широк кръг заинтересовани страни. С оглед характеристиките на заинтересованите страни и възможностите за привличането им, подходящи методи за консултации с обществеността относно програмата за управление на отпадъците са:

- Публикуване на информация на интернет страница на общината

Интернет страницата на общината е основен инструмент за допитване за мнения и становища и има редица предимства. На първо място, той е прозрачен и най-достъпен и може да бъде използван за отчитане на мнението на широк кръг заинтересовани страни. Използването на интернет страницата ще увеличи шанса за участие в консултациите на повече млади хора, за които е известно, че този метод е единствения използван. Освен това той е ефикасен, тъй като не изисква значителни ресурси, и бърз – предварителната подготовка включва изготвяне на материалите, които ще се публикуват за консултациите.

- *Публикации и интервюта в медиите*

Община Лъки следва да изготви кратка информация за местните медии, в която да се информира обществеността за изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците и нейните цели. Добре би било експерт от общината, да осигури интервю на ключови фигури (кмет на общината, председател на съответната комисия в общинските съвети) в местните печатни и/или електронни средства за масово осведомяване.

- *Анкетно допитване*

Анкетното допитване е полезен метод за събиране на качествена информация за нагласите на населението относно отпадъците в общината.

- *Кръгла маса*

Кръглата маса е доказано ефективен инструмент за получаване на коментари и мнения от заинтересованите страни. Кръгла маса може да бъде проведена с представители на организации на заинтересованите страни. Целесъобразно е да се поканят представители на всички ключови заинтересовани страни.

- *Работни срещи*

Предвид това, че отговорност за изготвяне на програмата за управление на отпадъците е на кмета на общината, а общинският съвет приема програмата, наложително е при изготвяне на програмата общинската администрация да проведе една или повече (съобразно необходимостта) работни срещи с комисиите в общинския съвет, които имат отношение към политиката за управление на отпадъците. В този контекст, макар и извън обсъжданата в тази секция тема за консултации с обществеността, следва да се проведе и вътрешно съгласуване на проекта на програма за управление на отпадъците и консултиране между административните звена с функции за отпадъци в общинската администрация съобразно приетите в общината съгласувателни процедури. Работни срещи могат да се проведат и с други групи заинтересовани страни, като например оператори на инфраструктура за отпадъци и организации за оползотворяване, като времето и мястото се избират така, че да осигурят максимално участие и свободна обмяна на мнения и гледни точки.

- *Обществено обсъждане*

Основен елемент от схемата за провеждане на консултации е общественото обсъждане на проекта на програмата за управление на отпадъците. Общественото обсъждане се предшества от публикуване на интернет страницата на общината на проекта на

документа и покана към обществеността и заинтересованите страни за предоставяне на коментари и предложения. По време на общественото обсъждане всички изказани предложения и коментари се документират, а след обсъждането те се анализират и участниците получават информация за включените предложения, както и аргументация за тези, които не са взети предвид.

4. Организиране на процеса на публични консултации

С оглед постигане на ефективност, процесът на публичните консултации трябва да бъде добре подготвен и проведен, като е целесъобразно да се изпълнят някои основни и доказано полезни дейности, а именно:

- Определяне на отговорен експерт от общинските администрации

В най-ранен етап от изготвяне на програмата общината разработва рамка за привличане и консултиране с обществеността, като определя необходимите финансови и човешки ресурси и ясно дефинира задълженията за тази дейност. Препоръчително е общината да определи едно лице за координатор и за връзка, което да се занимава с всички въпроси относно обществените консултации и да регистрира и потвърждава всички подадени мнения и коментари при получаването им. Препоръчително е този експерт да бъде от специализираната дирекция, на която са възложени основните функции за управление на отпадъци.

- Изготвяне на схема и график за консултациите с обществеността

Съобразно графика за изготвяне на общинската програма за управление на отпадъците се изготвя схема за консултации с обществеността и график за провеждането им, в зависимост от избраните методи за консултиране. Приетият в България стандартен срок за провеждане на консултации по проекти на стратегически и нормативни документи е 30 дни. Този срок осигурява достатъчно време за получаване на обратна връзка, за да могат заинтересованите страни да се запознаят с представения проект на програмата, да го оценят и да изготвят своето мнение. В този период се планира и провеждане и обществено обсъждане на проекта на програмата, като то не отменя, а допълва провеждането на други форми за информиране и консултиране със заинтересованите страни (например кръгла маса, допитване и др.).

- Подготовка на документи за консултациите

За провеждане на консултации с обществеността е целесъобразно да се подготвят следните документи:

- Кратко резюме от 2-3 страници, което ще съдържа контекстът, основните акценти от Програмата за управление на отпадъците и обхватът на консултациите.

- Резюмето е необходимо, за да помогне на заинтересованите страни да се ориентират в основните въпроси и да определят отношението си към консултациите. В резюмето следва да бъдат разяснени основните принципи и елементи на политиката за управление на отпадъците. То трябва да е написано на ясен език и в стил, съобразен с аудиторията от неспециалисти, като се избягват професионални термини и съкращения.
- Писмо от името на кмета до заинтересованите страни държавни институции и ведомства. Необходимо във връзка с покана за изразяване на писмени становища и мнения от определени групи заинтересовани страни - институции и ведомства.
- Съобщение-покана към жителите на общината за участие в обществените консултации, като изразят мнения и коментари по проекта на Програма. Поканата се публикува на интернет страницата на общината, също се поставя в сградата на общината, а може да се публикува и в местни медии. В поканата следва да се посочат началната и крайната дата и начините за изпращане на мнения и коментари със съответните адрес, тел. и ел. поща; както и начините за достъп до програмата. В съобщението следва да се посочи и място за достъп до проектопрограмата в сградата на общината, освен чрез интернет страницата, като се укаже и работното време за достъп.
- Презентация на ключови компоненти от проекта на Програма за управление на отпадъците, която ще се използва в планираните публични събития – обществено обсъждане, кръгла маса и работни срещи.

- Публикации в средства за масова информация

С цел информиране на обществеността и заинтересованите страни за изготвяната програма за управление на отпадъците и с оглед предстоящите консултации с обществеността, препоръчително е общината да осигури публикации в местните медии както чрез информационни съобщения, така и чрез интервю по темата на ръководен служител от общината (кмет, ресорен зам. кмет, експерт по отпадъци/околна среда.)

- Публикуване на информация за консултации с обществеността чрез интернет страницата на общината

Препоръчително е на интернет страницата на общината да се публикува съобщение за изготвения проект на програма и покана за участие в публичните консултации чрез изпращане на мнения и коментари. Публикуват се също пълният текст на проекта на Програмата и Резюме на програмния документ. Определения се отговорен служител от общинската администрация управлява процеса на предоставяне на мнения и коментари от обществеността.

- *Отразяване на получени бележки в проекта на Програма за управление на отпадъците на общината*

Отговорният служител изготвя протоколи от проведените консултации с обществеността и заинтересованите страни, справка за направените предложения и бележки. Въз основа на протоколите и справките се изготвя обобщен доклад за резултатите от процеса на консултиране, който се съобщава на обществеността чрез публикуване на интернет страницата. В част Въведение в окончателния текст на програмата за управление на общината се дава кратка информация за процеса на консултиране, осъществен при нейното разработване.

XI. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕЦЕНКА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗООС И ЗБР

Изискванията и последователността на провеждане на процедурите са уредени в Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие които определят рамката за провеждане на съвместени процедури за екологична оценка и оценка за съвместимост на планове и програми и съответните подзаконов актове - Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Общинската програма за управление на отпадъците подлежи на:

- процедура по преценка на необходимостта от извършване на екологична оценка, в изпълнение на чл. 2, ал. 2, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, издадена на основание на Закона за опазване на околната среда; и
- процедура по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони в изпълнение на чл. 2, ал.1, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, издадена на основание на Закона за биологичното разнообразие.

В съответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, оценката за съвместимостта на планове, програми и инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на ЗООС, се извършва чрез процедурата по екологична оценка по реда на Закона за опазване на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ЛЪКИ 2021Г. – 2028Г.

околната среда и при спазване на специалните разпоредби на ЗБР и на Глава Трета от Наредбата, т.е. двете процедури са съвместени в една обща процедура.

Компетентен орган

Компетентен орган за провеждане на съвместената процедура е РИОСВ Смолян.

Уведомяване на РИОСВ с искане за преценка за екологична оценка - За целите на провеждане на процедурата общината уведомява на най-ранен етап компетентния орган за програмата, като представя в РИОСВ информацията, предвидена в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Решение на компетентния орган - В предвидения в наредбата срок РИОСВ се произнася с решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка. Компетентният орган преценява необходимостта от извършване на ЕО, като определя степента на значимост на въздействието върху околната среда и човешкото здраве въз основа на:

1. представената от РСУО информация в искането за извършване на оценката;
2. критериите, посочени в чл. 85, ал. 4 от ЗООС;
3. становището от съответната РЗИ, което се изисква служебно от РИОСВ.

При решение да не се извършва екологична оценка за програмата компетентният орган РИОСВ излага в мотивите на решението основания за заключението, че при прилагането на плана или програмата не се предполага значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве. При решение да се извърши ЕО за съответния план или програма компетентният орган може да постави изисквания към обхвата на оценката.

В този случай се провежда процедурата за екологична оценка, като се спазват стъпките, етапите и сроковете, определени в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, до издаване на становището на РИОСВ по екологичната оценка.